Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. | № 94 (6. 793) | 1989 йил 24 апрель, душанба | Баҳоси 3 тийин

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

20 апрель куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлиси бўлди. Унда бир қанча қонун лойиҳалари устида қандай иш олиб борилаётганлиги муҳокама қилинди. Бу лойиҳаларни кўриб чиқиш учун СССР Олий Советига киритиш кўзда тутилган.

Матбуот ва бошқа оммавий ахборот воситалари тўғрисида СССР Қонуни лойиҳасини муҳокама қилиш чоғида бўлажак Қонун қайта қуришнинг боришига, иқтисодий ва сиёсийислоҳотни амалга оширишга, уларни янада ривожлантириш ва чуқурлаштиришга кўмаклашадиган ошкоралик принципларини мустаҳкамлаши лозимлиги таъкидлаб ўтилди. Жамоатчилик фикрини шакллантириш, мамлакатни иқтисодий, социал ва сиёсий ривожлантиришнинг долзарб вазифаларини ҳал қилишга жамоатчиликни сафарбар этишнинг самарали воситаси сифатида матбуот, телевидение ва радионинг, барча оммавий ахборот воситаларининг ролини ошириш зарурлиги уқтирилди. Оммавий ахборот воситаларининг ҳуқуқларини кенгайтириш билан бир вақтда эълон қилинаётган материаллар, бу материалларнинг тўғрилиги учун уларнинг масъулияти ортиши керак.

Матбуот тўғрисидаги Қонун лойиҳасини тегишли равишда пухталаштирилгандан кейин умумхалқ муҳокамасига қўйиш мўлжалланмоқда.

Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси кўнгилли жамиятлар, жамоат ташаббускор органлари ва ташаббускор жамоат бирлашмалари тўғрисидаги Қонунни тайёрлаш қандай бораётганлигини ҳам муҳокама қилди. Демократияни янада ривожлантириш, социалистик ҳуқуқий давлатни барпо этиш халқнинг ўзини ўзи бошқаришини тағин ҳам тўлароқ амалга ошириш вазифаларини ҳал қилишда бундай жамоат ташкилотларининг роли анча ортиши таъкидланди. Лойиҳада баён этилган қоидалар аҳоли турли қатламларининг давлат ва жамоат ишларини бошқаришдаги иштирокини кенгайтиришга, гражданларнинг социал активлигини оширишга, уларнинг ижодий имкониятларини социалистик янгиланиш жараёнига жалб этишга қаратилган. Кўнгилли жамиятлар ва бошқа жамоат ташкилотлари фаолиятининг кафолати таъминланади, шунингдек, уларнинг вазифаларини тартибга солиб турувчи назоратнинг пухта ҳуқуқий механизми барпо этилади, совет гражданларининг ана шулар билан боғлиқ бўлган ҳуқуқлари ва манфаатлари кенгаяди ва ҳимоя қилинади.

Ихтирочилик фаолияти тўғрисидаги Қонун лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси якунлари юзасидан бу лойиҳага киритиладиган аниқликлар ва ўзгартишлар тўғрисида ҳукумат ахбороти маълумот учун қабул қилинди. Сиёсий бюрода Қонун лойиҳасининг умуман амалий ва принципиал тусда ўтган муҳокамаси ихтирочилар, олимлар, инженерлар, ишчилар ва хизматчилар лойиҳада баён қилинган қоидаларнинг кўпини қўллаб-қувватлаганликларини кўрсатди.

Жамоатчилик лойиҳани мамлакат халқ хўжалигида иқтисодий ўзгартишларни ўтказишда, фан ва техника ютуқларини жадал жорий этиш негизида ижтимоий ишлаб чиқаришни янгилаш ва ривожлантиришда, халқнинг оммавий техника ижодкорлигини янада ривожлантиришда катта қадам сифатида баҳоламоқда.

Сиёсий бюро ўн учинчи беш йилликда Москвада ишлаб чиқариш объектлари қурилишини қисқартириш ҳамда уй-жой қурилиши, соғлиқни сақлаш, пойтахт шаҳар хўжалигини ва бутун социал соҳани ривожлантиришнинг тармоқ комплекс программаларини амалга оширишда устунликни таъминлашга, шаҳарнинг тарихий марказини реконструкциялашга қаратилган чора-тадбирлар тўғрисида Москва шаҳар партия комитети ва Москва шаҳар ижроия комитети киритган таклифларни умуман қўллаб-қувватлади. Шу муносабат билан Москвада саноат қурилиши масалалари юзасидан илгари қабул қилинган баъзи қарорлар қайта кўриб чиқилади.

Мажлисда Э. А. Шеварднадзе билан Г. П. Разумовскийнинг Грузия ССРда бўлиши тўғрисидаги ахборотлари тингланди. Сиёсий бюро шу йилнинг 9 апрелида Тбилисидаги воқеаларни келтириб чиқарган сабабларни пухта текширишни, зарур хулосалар чиқариб олишни, республикадаги ижтимоий-сиёсий вазиятни чуқур таҳлил этиш асосида партия комитетларининг, бошланғич партия ташкилотларининг мафкуравий ва ташкилотчилик ишлари таъсирчанлигини ошириш чораларини кўришни, жамоат кучларини қайта қуриш платформасида жипслаштиришни таъминлашни Грузия Компартияси Марказий Комитетига топширди. СССР Бош прокурори А. Я. Сухаревнинг СССР прокуратураси органлари Тбилисида юз берган воқеалар юзасидан қўзғатилган жиноий ишни терговқилиш қандай бораётганлигини, терговнинг қонунга мувофиқ холисона ва тўла бўлишини қаттиқ контрол этишни таъминлаш, шунингдек, жамоатчиликка мунтазам ахборот бериб туриш тўғрисидаги хабари маълумот учун қабул қилинди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари М. Якеш билан суҳбати якунларини муҳокама қилиб, бўлиб ўтган фикрлашув ҳамда социалистик жамиятни чуқур ўзгартишнинг етилган масалалари юзасидан нуқтаи назарларни қиёслашнинг самарали бўлганлигини мамнуният билан қайд этди. Иккала партия Совет—Чехословакия муносабатлари бутун комплексини такомиллаштиришдан зўр манфаатдорлиги аниқланди, СССР ва ЧССР хўжалик ташкилотларининг бевосита ҳамкорлиги, ишлаб чиқариш кооперациясини чуқурлаштиришга янги самарали ёндашувларни ишлаб чиқиш, иккала мамлакатда ҳарбий корхоналарни бошқа маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтказиш билан боғлиқ бўлган бир қанча муаммоларни биргаликда ҳал қилишнинг муҳимлиги таъкидланди. Суҳбатда тилга олинган ана шу ва бошқа масалалар юзасидан конкрет топшириқлар берилди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ «Апрель сабоқлари» — «Известия» газетасининг биринчи саҳифасидаги публицист мақоласи ана шундай номланади. Мақола бундан роппа-роса тўрт йил муқаддам бўлиб ўтган КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 йил) Пленумига бағишланган.

⊙ Ленинградда область ва шаҳар партия комитетларининг қўшма пленуми бўлиб ўтди. Унда маҳаллий раҳбарларнинг сайловлардаги мағлубияти сабаблари муҳокама қилинди. Газетанинг иккинчи саҳифасидаги «Рўй берган воқеаларни идрок этиш керак» сарлавҳали мақолада КПСС Ленинград шаҳар комитетининг биринчи секретари А. Герасимов «Известия»нинг ўз мухбири билан суҳбатда партия ўз авангардлик ролини сақлаб қолиши учун нималар қилиши кераклиги ҳақида фикр юритади.

⊙ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг зилзила оқибатларини тугатиш комиссиясининг 22 апрель куни Ереванда бўлиб ўтган оператив кенгаши ҳақида расмий хабар эълон қилинган. Кенгашда якка тартибдаги уй-жой қурилиши, уни қайта тиклаш, шикастланган фондни қисман мустаҳкамлаш масалалари кўриб чиқилди.

Меҳнат завқи Галина Николаевна Костенконинг юзида яққол акс этиб турибди. У 10-автомобиль ремонти заводининг механика цехида энг яхши токарлардан биридир. У ҳар бир деталнинг пухта бўлишига эътибор беради.

Т. Каримов фотоси.

Ишчилар ҳузурида

Тошкент тўқимачилик комбинатида иш бошлаган лекторий тўқимачиларни халқ адабиёти ва санъати билан яқиндан таништиришга ёрдам беради, уларда бой миллий маданиятимизга бўлган ҳурмат ва эътиборини янада оширади. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ҳ. Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институти ва А. Навоий номидаги ўзбек давлат адабиёт музейи коллективларининг ташаббуси билан комбинатда яқинда ташкил этилган бу лекторийнинг олдига ана шундай муҳим вазифа қўйилди. Унинг корхонага қарашли 11-ётоқхонанинг «Қизил бурчаги»да бўлиб ўтган дастлабки машғулоти ғоят қизиқарли бўлди. Ишчилар ҳузурида Ҳ. Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институти директори, профессор Азиз Пўлатович Қаюмов «Демократик шоир Фурқатнинг ҳаёти ва ижоди» мавзуида доклад қилди. Тўқимачилар Маданият саройи бадиий ҳаваскорлик ансамбли қатнашчилари ижро этган Фурқат шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар программанинг бадиий қисмини янада бойитди. Ишчиларнинг ўзлари ҳам шоирнинг шеърларидан намуналар ўқишди.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

Халқ депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети мажлисида шаҳарда ёнғиндан хавфсизликни кучайтиришга доир қўшимча тадбирлар ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

Амалга оширилаётган чора-тадбирларга қарамай, шаҳар халқ хўжалиги объектлари ва турар жой фондининг ёнғиндан хавфсизлигини таъминлаш ишларининг аҳволи қониқарсизлигича қолаяпти, деб қайд этилди. 1988 йилда шаҳарда 2550 ёнғин чиқиб, бунинг натижасида 2534 минг сўмлик моддий зарар етказилди. Ёнғинлар сони 1987 йилга нисбатан 64,1 фоизга, улардан кўрилган моддий зарар 78,5 фоизга кўпайди. Ижроия комитетнинг бўлим ва бошқармалари халқ хўжалиги объектларининг барча раҳбарлари ҳам ўз тасарруфларидаги объектларнинг ёнғиндан муҳофаза даражасини ошириш, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг мазкур масала юзасидан 1986 йил 5 декабрда ва 1987 йилнинг 17 июнида қабул қилган қарорларини бажариш юзасидан таъсирчан чораларни кўришмади.

«Ўртоқ» кондитер фабрикаси, ёғ-мой комбинати, лак-бўёқ заводи, Ж. Обидова номидаги тамаки фабрикаси, «Средазкабель», «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи», «Средазэлектроаппарат» бирлашмалари, электрон техника заводи, Сергели ва «Тошкент» мебель бирлашмалари, Тошкент тўқимачилик комбинати, «Тошкент» ёғочсозлик бирлашмасида ёнғиндан муҳофаза ҳолати қониқарсиз бўлишига қарамай эксплуатация қилиб келиняпти. Ўтган йили ана шу объектларда 54 марта ёнғин чиқди. Ёнғинларда бир киши ҳалок бўлди, 6 киши турли даражада куйиш жароҳатларини олди.

Уй-жой бошқармаси кўп қаватли турар жой биноларига ёнғиндан муҳофаза автомат системаси билан техник хизмат кўрсатишни амалий ташкил этиш юзасидан чора-тадбирларни кўрмаган. Ободонлаштириш Бош бошқармаси уй-жой бошқармаси билан биргаликда турар жой массивлари территориясини ёнувчи чиқиндилардан тозалаш, ахлат йиғиш учун белгиланган жойларни металл контейнерлар билан таъминлашга доир ишларни олиб боришмаяпти. Белгиланган тадбирларнинг бажарилмаганлиги оқибатида фақат 1988 йилнинг ўзида шаҳарда 393 марта ёнғин чиқди.

Соғлиқни сақлаш, халқ таълими Бош бошқармалари ўзларига қарашли 94 объектда иситиш печларини марказий иситишга алмаштириш бўйича тўлиқ тадбирларни кўришмаган.

Шаҳар телефон тармоқлари бошқармаси шаҳар ўт ўчириш қисмлари билан халқ хўжалигининг ёнғин чиқиши эҳтимоли бўлган ва энг муҳим объектлари ўртасида тўғридан-тўғри телефон алоқасини шу кунгача ўрнатмаган.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг давлат ёнғиндан назорат органлари ёнғиндан хавфсизлик қоидаларининг бузилишларига йўл қўяётган корхоналар, ташкилотлар, муассасаларнинг раҳбарларига нисбатан етарли даражада талабчанлик кўрсатмаяпти. Халқ депутатлари район Советларининг ижроия комитетлари объектларнинг ёнғиндан хавфсизлигини таъминлаш учун раҳбарларнинг шахсий мажбуриятини оширишга эришганлари йўқ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Тошкентда ёнғин хавфсизлигини таъминлашга доир ишлаб чиқилган тадбирлар планини тасдиқлади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг илгари қабул қилинган қарорларини бажариш бўйича ишларини қониқарсиз ташкил этганлиги учун шаҳар уй-жой бошқармасининг бошлиғи В. Кимга танбеҳ эълон қилинди. Унга кўп қаватли турар жой биноларига ёнғиндан муҳофаза автомат системалари билан техник хизмат кўрсатишни ташкил этишга доир ишларни қисқа муддатда ниҳоясига етказиш таклиф қилинди.

Ижроия комитет ободонлаштириш Бош бошқармасига 1989 йилнинг 1 июлига қадар шаҳардаги ахлат йиғиш учун белгиланган барча жойларни металл контейнерлар билан таъминлаш вазифасини топширди. Бош бошқарма турар жой бинолари территорияларини ёнадиган чиқиндилардан тозалаши, чиқиндиларнинг айниқса ёз вақтида ёқилишини ман этувчи тадбирларни кўриши керак.

Тошкент шаҳар телефон тармоқлари бошқармасига 1989 йилнинг 1 августига қадар Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Ички ишлар бошқармаси йўлланган рўйхатга мувофиқ ёнғин чиқиши хавфи бўлган ва энг муҳим халқ хўжалиги объектлари билан шаҳар ўт ўчириш қисмлари ўртасида тўғридан-тўғри телефон алоқасини ўрнатиш имкониятларини излаб топиш ва ана шу ишларни ниҳоясига етказиш топширилди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг илгари қабул қилган қарорларида кўзда тутилган даволаш, мактаб ва мактабгача муассасалардаги иситиш печларини марказий иситиш системасига алмаштириш ишларини ниҳоясига етказиш юзасидан чора-тадбирларни кўрмаганликлари учун соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи В. П. Русиновга, халқ таълими Бош бошқармасининг бошлиғи М. Ю. Қосимовга танбеҳ эълон қилинди. Уларга 1989 йилнинг 1 октябрига қадар ўз тасарруфларидаги объектларда иситиш печларини марказий иситишга алмаштириш ишларини ниҳоясига етказиш таклиф этилди.

Ижроия комитет қарорларини ва давлат ёнғиндан назорат органлари тавсияномаларини бажариш бўйича ишларни қониқарсиз ташкил этганлиги учун «Ўртоқ» кондитер фабрикаси (М. К. Икромов), Тошкент ёғ-мой комбинати (А. Б. Жамолов), Ж. Обидова номидаги тамаки фабрикаси (М. Л. Шапиро), «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси (Н. Л. Шпильков), электрон техника заводи (В. Г. Татеосов), «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси (А. А. Алимбоев), лак-бўёқ заводи (И. Б. Парижер), Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси (Я. М. Кравченко), «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси (Ш. Комилов), «Тошкент» ёғочсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси (Г. А. Баранов) раҳбарларига ҳайфсан эълон қилинди. Уларга 1989 йилнинг 25 июнига қадар ёнғиндан муҳофаза тадбирларини ва давлат ёнғиндан назорат органлари тавсияномаларини бажариш юзасидан амалий чораларни кўриш таклиф этилди.

Ижроия комитет Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг Ички ишлар бошқармаси зиммасига объектларнинг ёнғиндан муҳофаза ҳолати устидан назоратни кучайтириш, ёнғиндан хавфсизлик қоидаларига риоя қилиниши таъминланмаган объектларнинг раҳбарларига нисбатан қонунга мувофиқ талабчанликни ошириш вазифасини юклади.

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

Уч юз йигирма қувонч

⊙ СЕРГЕЛИ районининг «Қўйлиқ-5» турар жой массивида 320 ўринли болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Икки қаватли шинамгина бинода жажжи ўғил-қизлар учун барча шароитлар муҳайё этилган: хоналар кенг ва ёруғ. Спорт майдончалари ўғил-қизларнинг хизматида.

Боғча қурилишини 159-қурилиш трестига қарашли 10-қурилиш бошқармаси бинокорлари олиб боришди.

Д. ОБЛАЕВ.

Ҳалқа йўл бўйлаб

⊙ ТОШКЕНТ давлат медицина институти бош ўқув корпуси билан шифокорлар шаҳарчасини боғловчи янги автобус маршрути ишга тушди. Ҳалқа йўл бўйлаб ҳаракат қиладиган 115-автобус бевосита студент-ёшларнинггина эмас, балки Қамарнисо, Хўжаев, «Проектная» кўчаларида истиқомат қилувчи аҳолининг ҳам узоғини яқин қилади. Унинг иш режими айни пассажирлар кўп бўладиган соатларга мувофиқлаштирилган.

У. МЎҲАМЕДОВ.

Темир косиб

⊙ 1-ПОЙАФЗАЛ фабрикасида эркаклар оёқ кийими тайёрланадиган цехнинг қолипга тортиш участкаси ишчилари бошқа ишга ўтказилди. Эндиликда уларнинг юмушини автомат машина бажаради. Германия Федератив Республикасидан келтирилган янги машина қолипга тортиш ва таг қисмига чарм қоплаш ишларини адо этади. Энди илгаригидек пойабзалларнинг таг қисми мих билан қоқилмай, қуйма чарм қопланади. Янги агрегат ишлаб чиқариш самарадорлигини 25 процент ошириш имконини берди.

С. ШАМСИДДИНОВ.

Кооператорлар—болалар уйларига

⊙ ТОШКЕНТДАГИ «Дўстлик» кооперативи Ўзбекистондаги болалар уйлари учун байрам либослари тикишга буюртма олди. «Регина» кооперативи эса болалар уйлари ва мактаб интернатларида катта ҳажмда ремонт ишларини бажаради.

Етим болалар тарбияси ва маиший шароитини яхшилаш юзасидан В. И. Ленин номидаги совет болалар фонди Ўзбекистон бўлими белгилаган программанинг бандларидан бирида кооператорлар билан алоқа ўрнатиш кўзда тутилган. Саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари, халқ истеъмоли моллари, инвалидлар учун медицина ускуналари ҳамда ўйинчоқлар тайёрлайдиган кооперативлар тармоқлари ана шундай ишларга имтиёзли шартлар билан жалб қилинмоқда. Шу беш йилликда болалар фонди ҳузурида хўжалик ҳисобида ишлайдиган хилма-хил йўналишдаги катта корхоналар яратиш мўлжалланган.

Куйили уй

⊙ БУТУНИТТИФОҚ «Мелодия» фирмасининг фирма магазин салони Чехов кўчасидаги ана шу янги магазинда «Ўзбекистон дизайнерлари фонди» республика ижодий-экспериментал ишлаб чиқариш бирлашмаси мусаввирлари безак ишларини амалга оширишган.

— Бу ерда музика ихлосмандларига барча шароитлар яратилган. Улар ўзларига манзур бўлган пластинкаларни тинглаб, харид қиладилар,— дейди магазин директори С. Камолиддинов. — Бу ерда грампластинкаларнинг кўргазмали савдолари, чет эл фирмалари грампластинкаларининг ўн кунликлари, филофончиларнинг учрашувлари ўтказилади.

Магазиннинг дастлабки иш куни халқаро экологик ташкилот «Гринпис» («Ям-яшил дунё») ва «Мелодия» фирмаси ҳамкорлигининг маҳсули бўлган «Гринпис» — «Асранг» қўш альбоми музика шинавандаларига ҳавола этилди. Ғарб рок музикасининг энг яхши композицияларидан тузилган бу пластинкалар Шарқ билан Ғарб ўртасидаги маданий ҳамкорлик янги босқичининг дебочасидир. «Асранг» қўш альбоми музика тили билан кишилар эътиборини инсоният олдидаги экологик муаммоларга тортади.

А. РЎЗИЕВ.

Йўлланма учун... ярмаркага

⊙ «ИЛҲОМ» Ёшлар уйида биринчи марта туристик йўлланмалар республика савдо ярмаркаси бўлиб ўтди. Уни «Спутник» халқаро ёшлар туризми бюросининг Ўзбекистон бўлими ходимлари уюштиришди. Ярмаркада Бутуниттифоқ маршрутлари бўйлаб ўлкамизнинг хушманзара манзилгоҳларида, шунингдек социалистик мамлакатларда жойлашган туристик базалар ва туристик комплексларга йўлланмалар таклиф этилди.

Уйғур тилида

⊙ МУНАҚҚИД Иброҳим Ғафуровнинг бир гуруҳ адиблар билан Хитой Халқ Республикаси, хусусан Уйғуристон ўлкасига қилган саёҳати натижасида юзага келган сафарномаси Шарқий Туркистон уйғурлари орасида катта қизиқиш уйғотди. Сафарноманинг ўтган йили «Шарқ юлдузи» журналида босилган «Қашқарда» деб аталган қисми Уйғуристон ёзувчилар уюшмасининг органи «Торим» журналида чоп қилинди. Уни уйғур адиби Турғун Олмос таржима қилган.

М. ҲАМРОЕВ.

«Товус» таомлари

⊙ ТРАНСПОРТ бекатларида миллий услубда қурилган, ўзига хос жило берилган овқатланиш шохобчалари кўпайиб бормоқда. Яқинда метронинг «Чилонзор» станциясидан чиқаверишда «Товус» кафеси ишга тушди. Қандолат маҳсулотлари, манти, сомса, варақи билан хўрандаларга хизмат кўрсатувчи бу кафе йўловчиларнинг бир зумда, енгил тамадди қилиб олишларига имкон беради. Шунингдек, бу ердан музқаймоқ сотиб олиш, салқин ичимликлар билан чанқоқни қондириш мумкин.

А. РУСТАМОВ.

«Юлдузча» нашриёти чоп этди

⊙ «ЮЛДУЗЧА» нашриётида ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг туғилганига 100 йил тўлиши муносабати билан шоирнинг «Ақл чироғи» китоби босмадан чиқди. Китобни рассом Р. Камолиддинов безаган.

Шунингдек, Ҳамид Олимжоннинг «Ойгул билан Бахтиёр» эртаги, Убайд Зоконийнинг машҳур шоир Хислат томонидан таржима қилинган «Мушук ила сичқон қиссаси», Чўлпоннинг «Баҳорни соғиндим» китоби чоп этилди.

Шоир Жамол Камол русчадан ўзбек тилига таржима қилган лотин адиби Ян Райниснинг «Олтин тулпор»и ҳам китобхонларга совға қилинди.

Шоир Султон Жабборнинг «Қувонч», Яҳё Тоғаевнинг «Қафасдаги бургут» номли шеърий китоблари ҳам болаларимизга манзур бўлди.

Литва адиби, Ленин мукофоти лауреати Йонас Авижюснинг кичкинтойлар учун ёзган «Тилсимланган тойчоқ» китоби Аҳмад Аъзам таржимаси асосида босилди.

Бу китоблар ҳозир шаҳар китоб дўконларида сотилмоқда.

Ш. ОДИЛОВ,

«Юлдузча» нашриёти китоб тарғиботи ва тавсия бўлимининг мудири.

⊙ ТОШКЕНТ районидаги Карл Маркс номли колхоз деҳқонлари тошкентликларга 40 тоннадан зиёд сабзавот етказиб бердилар.

СУРАТДА: пешқадам колхозчи В. Қорабоева.

Р. Нуритдинов фотоси. (ЎзТАГ).

Коммунистлар ҳақида ҳикоялар

ОДАМЛАР РАҲМАТ ДЕСИН

ИСТАРАСИ иссиқ, мовий кўзларидан доимо меҳр ёғилиб турувчи бу аёлни қурилиш участкасида илк бор кўрганимда бениҳоя ажаблангандим. Кўринишидан у худди янги уйнинг калитини қурувчилардан қачон олишини билиш учун келган уй бекасига ўхшарди. Аммо... Янглишган эканмиз: Наталья аксинча бинокор, аниқроғи 2-уйсозлик комбинатининг пардозлаш ишлари билан шуғулланувчи 2-бошқармасида смена мастери экан. Уни кейинги гал вагон-уйчада учратдик. Ишга берилиб кетган Наталья Кучковская бир зум стол устидаги ҳисоб-китоб дафтаридан нигоҳини узиб бизга қаради. Мақсадимизни англагач, суҳбатга тушди.

— Эътироз билдирмасангиз, қурувчиларни бир зум уй эгаларининг ҳақли таъналаридан ҳоли қилдирсак, — деди у. — Биласизми, бировга айб юклаш осон, аммо нима учун шундай бўлаяпти деган фикр камдан кам ҳоллардагина киши эътиборини жалб этади. Яхши ишлаш фақат ўзингга боғлиқ, деган тушунча бизда йиллар давомида сақланиб келмоқда. Аммо ўйлаб кўринг: бутун бир қурилиш объектини ҳеч бир қусурсиз эгаларига ғайрат билан топширишга киришганингда сифатсиз бетон плиталар келиб қолса, унинг биттасини қайтарасиз, иккинчисини қайтарасиз, учинчи сафар нимадир бу ишга монелик қилиб қолади. Оқибатда сифатсиз қурилиш материали уйга ишлатиб юборилади. Бу билан заводнинг бракини биз уйни ўз эгаларига топширадиган кунгача ортиқча юк қилиб елкамизда олиб юрган бўлиб қолмаймизми?! Уй ишга тушганидан кейинги таъналарни эшитсангиз эди, унча-мунча одамнинг бардоши етмаса керак, уни тинглашга.

— Демак, сизнингча иш ҳамма босқичда: хом ашё қурилиш материалига айланадиган жараёндан тортиб, уй тиклангунга қадар масъулият билан адо этилиши керак. Шундайми?

— Бунга шубҳа йўқ. Ҳозир қурувчиларимиз ўзлари билан боғлиқ барча муаммоларга чек қўйишган. Улар энди қандай қилиб бундан буён яна ҳам яхши ишлаш мумкинлигини кўплашиб ўрганиб чиқмоқдалар. Айниқса, бу ҳол партия йиғилишларида кўпроқ кўзга ташланмоқда. Кўп йиллик бой иш тажрибасига эга бўлган қурувчилар, коммунистлар ўзларининг амалий таклиф ва мулоҳазалари билан ишда туб ўзгаришлар ясашга ёрдам бермоқдалар. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Ҳозир 2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира ёки жой билан таъминлаш бугунги куннинг долзарб, кечиктириб бўлмайдиган вазифаларидан бири бўлиб турибди. Қийин, аммо уддасидан чиқса бўладиган бу ишга қўл урилганидан бери қанчадан-қанча оилалар ўзларининг турар жой шароитларини яхшилаб олганликларини таъкидлашнинг ўзиёқ қувончлидир. Кўпминг кишилик уйсозлик комбинатининг бинокорлари қатори қурилиш участкамиз пардозловчилари ҳам ҳамшаҳарларимизга қулайлик яратишда омилкорлик қилишмоқда. Улар сўзда эмас, ишда унум бўлишини таъминлашга эришмоқдалар.

Яқинда Чилонзор районининг «Гулистон» массивидаги 54 квартирали янги уйни давлат қабули вакиллари «аъло сифатга» баҳоладилар. Албатта бу қурилишда камдан кам ҳоллардагина бўладиган ҳодиса. Тўққиз қаватли бир нечта уй шу массивда қурилиш участкамиз пардозловчиларининг қўлидан ўтган. Энди 49-уйда пардозлаш ишларини олиб бораяпмиз. Мақсадимиз битта: у ҳам бўлса янги уйга кўчиб кираётган ҳамшаҳарларимизнинг яхши гапларини эшитиш.

— Ҳамкасбларингиз сиздаги фидойилик, ишга куюнчаклик ҳамма аёлларда ҳам бўлавермайди, дейишяпти. Бунинг боиси нимада?

— Ўзим бинокор бўлсам ҳам асли қишлоқ қизиман. Бу касбни тасодифан танлаганман десам ишонмассиз. Аммо рост. Собиқ 22-ўрта ҳунар-техника билим юртига қабул тўғрисидаги эълон дилимга оро кирди. Ўшанда Чинoздаги мактабнинг саккизинчи синфини тугатиб Тошкентга келгандим. Билим юртидан ишлаб чиқариш практикасига чиққанимда бу касбнинг гаштини туйдим. Кейин турмуш, ҳаёт ташвишлари дегандек. Ўн бир йилдан бери шу бошқармадаман. Аввал пардозловчи бўлдим, бошқарма комсомол комитетига сайландим. Кейинроқ эса бошқарма партия ташкилоти секретари бўлдим. Ҳозир участка мастериман. Ишларимиз кўп. Аммо бу ишларни бажариш менга оғирлик қилмайди. Чунки мени суяйдиган, мен таянадиган коллектив бор. Улар билан қувончларимизни ҳам, ташвишларимизни ҳам бараварига баҳам кўрамиз.

— Коммунист сифатида партия ташкилотларининг составини сифат жиҳатидан яхшилаш, партияга қабулни такомиллаштириш, бу ишларда КПСС аъзоларининг ролини оширишга қандай қарайсиз?

— Бу жуда муҳим, таъбир жоиз бўлса, ҳар доим алоҳида куч-ғайрат сарфланадиган иш. КПСС аъзолари сафига нолойиқ кишилар келиб қолишига чек қўйишга шу йўл билангина эришиш мумкин. «Ҳозир коммунистлар олдига муҳим вазифалар қўйилмоқда, уларга осон эмас», деган гапларни эшитиб қоламиз. Аслида эса ҳар доим шундай. Бизлар ҳамиша олдинги сафда бўлишимиз, партия белгилаб берган йўлдан дадил бориб унинг қарорларини амалга оширишда ташаббускорлик кўрсатишимиз керак. Қайта қуриш турмуш тарзимиздан тортиб иш фаолиятимизгача ўзгартириш ясади. Энди ҳар ким ўзини ўз иш жойининг тўлақонли хўжайини деб билмоқда. Куч-қудратини амалий ишларда намоён этаётир. Жамиятимизни маънавий жиҳатдан поклантириш, экономикани қайта қуриш, ошкоралик ва демократия туфайли ана шу сифат ўзгаришларига эришдик. Эндиги асосий вазифа бу ишларда коммунистларнинг ташаббускорлигини оширишдан иборат. Демак ҳали ҳаммаси олдинда.

Наталья Васильевна бир зум жим қолди. Назаримда у шу дамда кутилмаган касбни танлаб адашмаганлигини кўнглидан ўтказгандек бўлди. Вагон-уйчадан ташқарига чиқдик. Ишлар бир маромда бораётган қурилиш участкасидаги қаватлар кўкка бўй чўзаётган эди. Ҳадемай, бу уйларга Наталья бошчилигидаги қурувчилар алоҳида кўрк бағишлайдилар. Қурилиш майдонидан қайтар эканмиз, унинг гаплари кўнглимда яна акс садо берди: биз қурган уйларга одамлар раҳмат дейишини жуда-жуда истайман.

Ғ. ЮСУПОВ,
«Тошкент оқшоми» жамоатчи мухбири.

Ишчи мактублари

Касални яширсанг...

«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмамиз довруғи кенг ёйилган. Корхонада ишлаб чиқарилаётган трактор ва прицеплар ўнлаб хорижий давлатларга жўнатилмоқда. Қайта қуриш бирлашма фаолиятини янада яхшилаш, туб ўзгаришларга эришиш учун хизмат қилмоқда. Бироқ корхонанинг айрим цехларида йиғилиб қолган муаммолар ишнинг олға силжишига халақит бермоқда.

Масалан, бизнинг цехимизда амалий ишдан кўра қуруқ гап кўпайиб кетяпти. Цехда ишчиларнинг ишлаши учун қулайлик яратиляпти, дейишади. Ҳар мажлисда шу гапни эшитамиз. Яхшигина маданият саройимиз бор. Кейинги пайтда бирорта таниқли санъаткорнинг ёки ансамблнинг концерти бўлганлигини эслолмайман. Видеофильм қўйиш расм бўлган. Бир дўстим билан кириб, озгина кўриб қайтиб чиқдик. Қизимиз, ўғлимиз тенги ёшлар, айнан завод ёшларига беҳаё фильм кўрсатишяпти. Уларнинг тарбияси нима бўлади? Партия ташкилотидагилар билмасмикин, раҳбарлар хабардормикин? Умуман, шундай фильмларга зормизми, деб ўйладим.

Цехимизда иш шароити яхши эмас. Нафас олишга қийналамиз. Бу ҳақда жуда кўп марта мурожаат қилдик, бироқ қулоқ соладиган киши йўқ. Цех раҳбарлари ишчиларнинг соғлиғи ҳақида ҳам қайғуриши лозимку.

Яқинда умумий йиғилишда цехимиз учун штат бўйича яна 12 процент ишчи етишмаслигини маълум қилишди. Бу кичкина рақам эмас. Муқим ишлаётганлар сонини ҳисобласак ярмига ҳам етмайди. Меҳнат қилаётганларнинг бир қисмини кечки бўлимларда ўқийдиган студентлар ташкил қилади. Очиғи, улар ётоқхона, пропискаси тайин бўлган ёшлардир. Кадрлар қўнимсизлиги юқори.

Цехда бемалол юриб, ишлаш учун қулайлик йўқ ҳисоб. Прицепнинг бўялган қисмлари цехда қуритилади. Гоҳида йиғув майдонида ҳам бўялади. Ҳиди нақ димоғни ёради. Квартал планини бажармадик. Маҳсулот ишлаб чиқариш 98,3 процентда қолди. Сабаби кўп, шулардан бири хом ашё етишмаслиги. Конвейер тез-тез тўхтаб қолади. Турган гап, бу планга таъсир қилади. Белгиланган маҳсулот ишлаб чиқарилмаса ойлик ошармиди?

Ишчилардан сифат ҳақида қайғуришни талаб қилишади. Талаб даражасида маҳсулот тайёрлашга шароит бўлмаса, ишчида нима айб? Бўялган деталлар камида 14 градус иссиқда қуритилиши керак. Йўқса бўёқлар хира тортиб, тезда кўчиб кетиши мумкин. Давлат қабул комиссияси шуни талаб қилади, бироқ цехда ҳароратнинг ўзи йўқ. Қишда совуқ, иситиш системалари яхши ишламайди.

Халқимизда «Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади» деган нақл бор. Шунинг учун аччиқ бўлса ҳам ҳақиқатга қулоқ солиш лозим. Бу биргина менинг фикрим эмас. Айтилган гап жойида қолиб, қарорлар ижросиз қолаверса, иш олға силжимайди. Пировардида кекса ишчи сифатида яна шуни айтмоқчиманки, сафимизга келаётган ёш ишчилар бу тартибсизликларни кўриб, кооперативга кетиб қолишяпти. Чунки у ерда маош катта. Корхонамизда ҳам ишчиларга яхши шароит яратиш вақти келди!

Т. ШОМИРЗАЕВ,
«СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси 1-цех ишчиси.

«Ташгортрикотажбыт» бирлашмасига қарашли 5-модалар ательеси коллективи буюртмачилар топшириғини тўла ва сифатли бажаришга интиляпти.

Мунира Тошмуҳамедова шу ательенинг кўзга кўринган тўқувчиларидан. У 1975 йилдан буён меҳнат қилади. Ўз касбининг моҳирларидан саналган пешқадам ишчи тўқиган кўйлак, кофта ва свитерларнинг сифатидан буюртмачилар ниҳоятда мамнунлар.

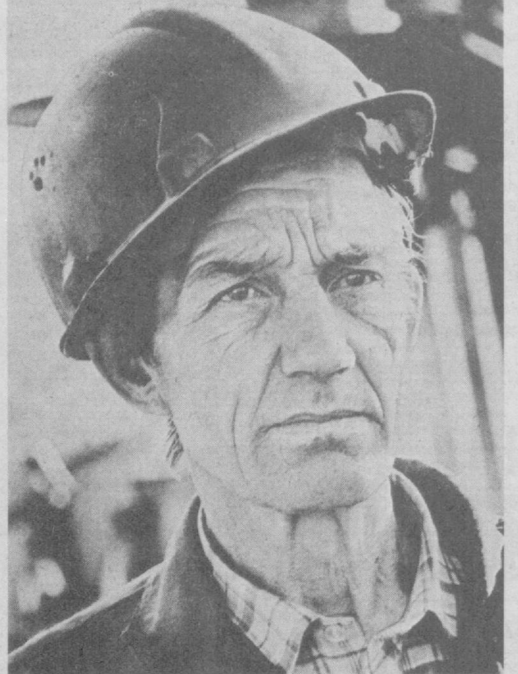

Киров район электр тармоғига қарашли подстанцияда ишлаб чиқариш илғорларининг сони йил сайин ошиб бормоқда. Кўп йиллик меҳнат фаолиятини станция ишига бағишлаган ана шундай пешқадам ишчилардан бири Виктор Иванович Кириллов ҳисобланади. Виктор Иванович 20 йилдирки электр монтёрлик касбини ардоқлаб келади. У шунингдек ўз касби сирларини ёш ишчиларга ҳам ўргатиб келмоқда. Ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан бажариши, меҳнатсеварлиги билан коллективда эътибор қозонган. Партия ва ҳукуматимиз моҳир ишчининг меҳнатларини муносиб тақдирлади. В. И. Кириллов III даражали «Меҳнат Шуҳрати» ордени кавалери ва бир қанча медалларнинг нишондори бўлишга эришди.

СУРАТДА: В. И. Кириллов.

Т. Каримов фотолари.

Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитетида

Жабрини ўзимиз тортамиз-ку

ТОШКЕНТ республикамизда экологик ҳолати анча оғир бўлган беш шаҳарнинг бири ҳисобланади. Бу нохуш ҳолатни фақатгина чақириқлар, фармойиш ва жарималар билан ўзгартириб бўлмайди. Шаҳар — биз истиқомат қилаётган уй. Уни покиза тутиб, ҳаво, сув ва тупроғининг ифлосланишига йўл қўймаслик ҳар бир одамнинг инсоний бурчидир.

Гўзал шаҳримизда осмонўпар иморатлар жуда кўп. Уларнинг юқори қаватларидан чор-атрофга назар солсак, у ер-бу ерда бурқсиб чиқаётган тутунни кўрамиз. Бундай манзаралар айниқса баҳор ва куз ойларида жуда кўпаяди. Шаҳар аҳли уйлар яқинидаги ахлат учун қўйилган махсус контейнерлардаги чиқиндиларни, дарахтнинг кесилган шох-шаббалари ва хазонни ёқаверадилар. Бу эса, инсоният олдидаги жиноятдир! Гап шундаки, тутун таркибида инсон саломатлигига ниҳоятда ёмон таъсир этадиган заҳарли моддалар бор. Булар мусаффо осмонимизни булғатиб, биз нафас олаётган ҳавони ниҳоятда оғирлаштириб юборади.

Шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитети инспекторларининг текширувида аниқланишича турар жой массивларида йиғилган чиқиндилар ўз вақтида олиб кетилмайди. Машинага сиғмаганини эса ҳайдовчиларнинг ўзи ёқиб юборар экан.

Умумий қуввати 110 минг тоннага мўлжалланган маиший чиқиндиларни қайта ишлаш заводи шаҳардан йиғиладиган ахлатнинг фақат 8,5 фоизини қабул қила олади. Шунда ҳам доим тўла қувват билан ишламайди. Бу заводга маиший чиқиндилар асосан Акмал Икромов, Фрунзе, Чилонзор ва Собир Раҳимов районларидан келтирилади.

Йил давомида шаҳар территориясидан 1 миллион 300 минг тонна, кунига эса 3,3 минг тонна қаттиқ чиқиндилар йиғиб олинади. Улардан ўз вақтида ҳоли бўлиш учун шаҳримизга 900 та ахлат ташловчи махсус жой даркор, ваҳоланки, уларнинг сони бор-йўғи 560 та. Махсус автомашиналар сони эса лозим бўлган миқдорнинг 62,2 фоизини ташкил этади, холос.

Шаҳримизда тўпланган чиқиндилар Тошкент область Оҳангарон районидаги «ВЛКСМ 40 йиллиги» саноат комплекси совхозида жойлашган умумшаҳар ахлатхонасига олиб борилади. Ахлатхона 1974 йилдан бери мавжуд бўлиб, 30 гектар майдонга йилига 750 минг тонна ахлат ташланади.

Афсуски ахлатхона мавжуд қоидаларга хилоф равишда эксплуатация қилинади. Ёнғинга қарши техника етарли эмас, бори ҳам носоз. Ахлат тупроқ билан ёпилмайди ва доимо тутаб, ҳавони булғатади.

Шаҳар ахлатхоналарида ҳам аҳволни қониқарли деб бўлмайди. У ерларда махсус машиналарнинг ва механизациянинг етишмаслиги туфайли маиший чиқиндиларни жойлаштириш, безарар қилиш ва компостлаш технологиясига амал қилинмайди.

Юнусобод массивидаги ахлатхонада қоидалар бузилганлиги сабабли шу йилнинг 2 январидан бошлаб ёпиб қўйилди. Тошкентда яна 90 та назорат қилинмайдиган ўз-ўзидан пайдо бўлган ахлатхоналар мавжуд.

Ҳамза ва Акмал Икромов районларидан бошқа районлар «Автодормехбаза»лари талабга жавоб бермайдиган жойларда — пастқам, барак типидаги уйларда жойлашган.

Ахлат ташувчи автомобилларнинг кўпчилиги республикада махсус ремонт қиладиган заводнинг йўқлигидан ишламай турибди. Натижада мавжуд 760 машинадан 580-590 тасигина ҳар куни йўлга чиқади.

Махсус автохўжаликка қарашли машиналар эса ҳар куни 3,3 минг тонна ўрнига 2,6-2,7 минг тонна ахлатни жойлардан олиб кетади, қолганлари эса канал ёки жарлик бўйларига тўкилиб, антисанитария ҳолатини келтириб чиқаради.

Хулоса қилиб айтганда, шаҳримизда бу борада аҳвол кўнгилдагидек эмас. Тезда зарур чоралар кўрилмаса бўлмайди. Кўчалар четида, турар жой массивларида ахлатлар бир неча кунлаб олиб кетилмасдан пашша талаб, сасиб ётса, ариқлар эса ахлат билан тўлган бўлса, заҳарли тутун ҳавони булғатса, бунга бефарқ муносабатда бўлиш мумкинми? Она заминимизни мусаффо тутайлик. Бу ўзимизга боғлиқ. Ўйлаймизки, аҳоли ва мутасадди раҳбарлар пойтахтимизнинг покиза бўлиши учун барча чораларни кўрадилар.

А. АКБАРОВ,
Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитетининг илмий-техникавий тараққиёт ва тарғибот бўлимининг бошлиғи.

Ўрта Осиё республикалари бўйлаб

⊙ АШХОБОД. Туркманистондаги «Квант» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида қуёш батареяларининг дастлабки туркуми тайёрланди. Уларнинг ёрдамида соат ва магнитофонларни, радиоприёмник ва болалар ўйинчоқларини қуёшга «улаш» мумкин. Батареялар конструкцияси уларни ҳатто булутли пайтларда ҳам зарядлашга имкон беради.

⊙ ДУШАНБА. Жамиятда янги экологик тафаккурни қарор топтириш, гражданларни атроф-муҳитни тоза сақлаш учун жавобгарликни ҳис этиш руҳида тарбиялаш — яқинда ташкил этилган «Экология ва маданият» уюшмаси ўз олдига ана шундай мақсадларни қўйган. Уюшмага экология ҳаракатида ўзининг актив фаолияти билан машҳур бўлган ёзувчилар, олимлар, халқ хўжалиги мутахассислари, жамоатчилик вакиллари аъзо бўлишди. Тожикистон қишлоқ хўжалигини химиялаштириш билан боғлиқ муаммоларни ўрганиш уюшманинг яқин орадаги режаларидандир.

⊙ ФРУНЗЕ. Қирғизистоннинг Иссиқота районида республика Қизил ярим ой жамиятининг ташаббускорлари банкда раҳм-шафқат счети очишди. Бунга район Совети сессиясида жамият район комитети раисининг ўринбосари Н. Русанованинг нутқи сабаб бўлди. У барча ёрдамга муҳтож ёлғиз қарияларни аниқлади, уларнинг оғир аҳволи тўғрисида сўзлаб берди. Ленин номли колхоз, Иванов ғишт-силикат заводи, Ивановка станциясининг ремонт-механика заводи ва бошқа ташкилот ҳамда корхоналар счетга катта маблағ ўтказишди. Бу таклифга православ, мусулмон ва баптист диний жамоалари ҳам муносиб улуш қўшдилар.

(ТАСС).

Шарҳчи сатрлари

Танглик билан олишиб

«Ҳар бир революция халққа социал ва сиёсий озодлик билан бир қаторда иқтисодий озодлик ҳам бериши керак». Никарагуа бошидан кечираётган жуда мушкул иқтисодий танглик сабабларини таҳлил қилар эканман, газета мақоласидаги ана шу жумла хаёлимга келди, дарҳақиқат Никарагуада танглик аломатларини ҳар бир шаҳарда, ҳар бир қишлоқда кўрса бўлади.

Революциядан кейин орадан 10 йил ўтди, аммо никарагуаликлар жуда қашшоқ яшамоқдалар. Ялангоёқ болакайлар чорраҳада туришиб, ҳайр-эҳсон сўрашмоқда, кўпчилик болалар оилани боқишда ота-оналарига ёрдам бериш учун ишлашга мажбур бўлмоқдалар. Фанерлардан тикланиб томига пальма дарахти барглари ёпилган кулбаларни Никарагуа қишлоқларидагина эмас, пойтахтда ҳам кўриш мумкин. Манагуа марказидаги кўчалар узоқ йиллардан буён ремонт қилинмагани учун ўйдим-чуқур бўлиб кетган. Бу айтганларим мамлакат бошига тушган оғир иқтисодий аҳволнинг кўзга чалинадиган айрим жиҳатларидир, холос.

Экономикадаги танг вазият — республика олдида турган асосий муаммолардан биридир. Маҳаллий реакция сандиночилар ҳукуматини «уқувсиз» раҳбарликда айблаб, шу ҳукуматга қарши курашда ана шундан фойдаланишга уринмоқда. Аммо, юз берган аҳволнинг асл сабабларини тушуниб олиш учун мутахассис бўлиш шарт эмас. Никарагуанинг марказий ва шимолий вилоятларини айланиб чиқиб, вайрон бўлган мактаблар ва касалхоналарни кўриб, контрасларнинг сурункали хуружларидан безор бўлиб, деҳқонлар ташлаб чиқиб кетган кофе плантацияларига назар солиб, босқинчилар портлатиб юборган кўприклар ва электр симёғочларга назар солиб, танг вазиятнинг сабаби АҚШ ёллаган газандалар қўли билан сўнгги 8 йил мобайнида Никарагуага қарши олиб борилган уруш эканига ишончингиз комил бўлади.

Мустақил халқаро ташкилотларнинг маълумотларига кўра, контрасларнинг агрессияси ва Қўшма Штатларнинг савдо-иқтисодий жазо чоралари сабабли Никарагуага етказилган иқтисодий зарар 12,3 миллиард доллардан ҳам ортиб кетди. Бу талофотнинг миқёсларини тасаввур этиш учун юқорида тилга олинган маблағ чорак аср мобайнида мамлакат четга мол сотишдан олган даромадга бараварлигини айтиб ўтиш кифоядир. Кўпдан бери деҳқончилик қилиб келинган районлардаги актив ҳарбий ҳаракатлар оқибатида кофе, пахта, оқ жўхори ва бошқа экинлар етиштириш 30 процент камайди. Илгари эса бу маҳсулотларни жаҳон бозорида сотишдан Никарагуа анча даромад олар эди. Савдо балансининг камомади 650 миллион долларга етди, бу чоғроқ қолоқ давлат учун офатдир. Бунинг устига даҳшатли табиий офатлар ҳам содир бўлди. Ўтган йили октябрь ойида бўлган «Жоан» тўфони келтирган вайронагарчиликдан кўрилган зарар 828 миллион долларга етди.

Маблағ ҳамиша етишмай турганлиги бюджет жуда катта камомадининг ва пул тобора қадрсизланиб бораётганлигининг сабабидир. Расмий маълумотларга кўра, ўтган йили пул қадрсизланишининг умумий кўрсаткичи 20.000 процентга борди. Бу рақамга изоҳнинг ҳожати бўлмаса керак. 1989 йилнинг бошида республика бир қанча мамлакатлар, шу жумладан СССР бераётган иқтисодий ёрдамга қарамай, иқтисодий таназзул жарига жуда яқинлашиб қолди. Ҳа, буни таназзул, деб аташ керак бўлади ва буни ҳеч ким яшираётгани йўқ. Никарагуа президенти Даниэль Ортега шу ҳақда ошкора гапирди, мамлакатнинг бошқа раҳбарлари ҳам танглик сабабларини аниқ-пухта таҳлил қилиб, шундай демоқдалар. Январь ойининг охирида ҳукумат иқтисодий қийинчиликларга қарши кураш хусусида илгари мисли кўрилмаган чора-тадбирларни кўрганлиги ҳам худди ана шу таназзул сабаблидир.

Даниэль Ортега миллий ассамблея (парламент) минбаридан туриб Никарагуа халқига мурожаат қилиб, ана шу чора-тадбирлар ҳақида хабар қилди. Президент, мафкуравий қарашлардан қатъий назар, мамлакатдаги барча сиёсий, иқтисодий, социал кучларга мурожаат қилиб, республикани қутқариб қолиш учун «Иқтисодий пакт (Битим)» тузишга даъват этди. Бир томондан, ҳукумат билан меҳнаткашлар, иккинчи томондан саноат ва қишлоқ хўжалигидаги хусусий мулк эгалари ўртасидаги ўзаро ишонч бу битимнинг негизи бўлиши керак. Шу нарса ҳеч кимга сир эмаски, йирик корхоналарнинг эгалари ва катта заминдорлар инқилобдан кейин кўпгина имтиёзлардан маҳрум бўлиб қолиб, революцион Никарагуанинг иқтисодий тараққиётини кўпоришга уриндилар, чунки улар ана шундай тараққиёт халқ ҳокимиятини мустаҳкамлаш негизи эканини билар эдилар. Шу нарса ҳам сир эмаски, хусусий секторнинг миллатга қарши фаолияти (контрасларнинг республикага қарши ҳарбий ҳаракатлари ва АҚШнинг иқтисодий қамали билан бир қаторда) иқтисодий танглика олиб келди. Ҳукумат хусусий сектор вакилларига мурожаат қилиб, орани бузишни тўхтатишга ҳамда барча никарагуаликларнинг фаровонлиги йўлида ишга киришишга ҳам даъват этди. Айни вақтда ҳукумат хусусий секторга кафолатлар ҳам берди. Жумладан, ерни мусодара қилишни тўхтатиш мажбуриятини олди. Бу тадбир хусусий ер эгаларининг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдан ва экспорт учун хом ашё етиштиришни кўпайтиришдан манфаатдорлиги ошишига ёрдам бериши керак, бу эса объектив тарзда иқтисодий ўсишга олиб келади.

Ҳукумат бюджет камомадини қисқартириш ва пулнинг қадрсизланишини тўхтатиш мақсадида 1989 йилги миллий бюджетнинг барча харажатларини камайтиришдек сўнгги чорани кўрди. Мудофаа, ички ишлар, соғлиқни сақлаш, маориф министрликлари эҳтиёжлари учун ажратилган маблағ камайтирилди. Ҳукумат бюджет харажатларини камайтириш учун экономика давлат секторида хизмат қилаётган 30 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчини бўшатишдек чорани кўришга ҳам мажбур бўлди. Бу кишиларга қишлоқ хўжалигида ишлаш таклиф этилади.

Мушкул вазиятда ана шундай чора-тадбирлар кўрилганини, бу тадбирлар меҳнаткашлар манфаатларига путур етказаётганини ва дастлабки кезларда меҳнаткашлар моддий аҳволини ёмонлаштириши мумкинлигини ҳукумат тан олмоқда. Аммо, Никарагуа президенти айтганидек, бошқа йўл йўқ. Акс ҳолда, пулнинг қадрсизланиши назоратдан чиқиб кетиши мумкин. Бу эса ҳалокатга олиб келган бўлур эди. Фақат ана шундай қатъий, фавқулодда чора-тадбирлар билангина танглик тўсиғини бартараф этиш мумкин.

Хўш, дастлабки ижобий натижалар қачон бўларкин? Агар пулнинг қадрсизланиши яна давом этаверадиган бўлса, ҳукумат нима чора кўраркин? Мен президент ҳузуридаги планлаштириш ва бюджет масалалари билан шуғулланувчи секретарь Алехандро Мартинес Куэнкага шу саволларни бердим. У рўй-рост шуни тан олдики, жуда мушкул танглик кезида ана шундай фавқулодда чора-тадбирлар ҳам дарров натижа бермайди. Шу йил ўрталарига борибгина дастлабки ижобий самара олиниши мумкин. Эҳтимолки, ўшанда пулнинг қадрсизланиш суръатлари кескин камаяр, бу эса экономикани барқарорлаштириши лозим.

А. Мартинес Куэнка, миллий «Иқтисодий пакт» яъни битимга эришиш ҳукумат чора-тадбирлари муваффақиятининг гаровидир, деб таъкидлади. Акс ҳолда экономикага, секретарнинг ибораси билан айтганимизда, «тизгинсиз бебошлик» таҳдид солаверади, агар бир неча ой мобайнида пулнинг қадрсизланиш даражаси 100 процентдан ортиқ бўлаверса, ҳукумат «ҳарбий экономика» схемасига ўтишга мажбур бўлади. Бу ҳолда давлат ишлаб чиқаришни батамом назорат остига олади ҳамда барча маблағлар ва ресурсларни тежашнинг яна ҳам қаттиқроқ тадбирларини жорий этади.

Айни вақтда А. Мартинес Куэнка статистика маълумотларига асосланиб шуни таъкидладики, ҳукуматнинг иқтисодий чора-тадбирлари назарда тутилган натижаларни бериши керак. Никарагуадаги кўпгина етакчи иқтисодчилар ҳам бу фикрга қўшилмоқдалар. Уларнинг назарида, ҳукумат тангликка қарши курашнинг ҳозирги программасини қайтадан кўриб чиқишига тўғри келмайди.

И. ПШЕНИЧНИКОВ,
ТАСС мухбири.

Ҳ. Ҳ. Ниёзийнинг 100 йиллигига

Охундов ва Ҳамза

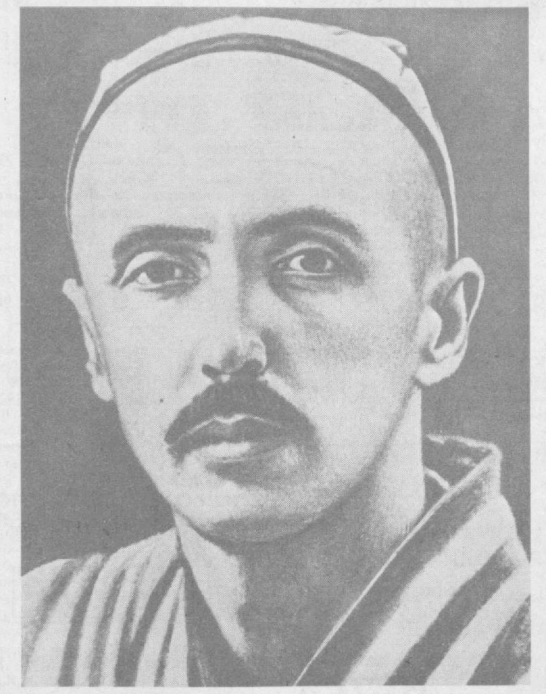

Улкан санъаткорлар ижодини ўрганиш ёзувчи учун қанот бағишлайди, унинг қобилият ва имкониятларини ишга солиб юборади, янги асарлар яратишда туртки вазифасини ўтайди. Бу фикрнинг исботини Мирза Фатали Охундовнинг Ҳ. Ҳ. Ниёзийга таъсири ва унинг самараси мисолида ҳам кўриш мумкин.

М. Ф. Охундовнинг ёрқин таланти айниқса драматургия жанрида тўла намоён бўлади. У 1850-56 йиллар мобайнида Озарбайжон адабиёти, шунингдек Яқин ва Ўрта Шарқ адабиётида янги жанр ҳисобланган драматургияга асос солган «Ҳикояти Мулла Иброҳим Халил кимёгар», «Набобот ҳакими Мусье Жордон ва сеҳргар дарвеш Масталишоҳ ҳикояти», «Ҳожи қора», «Мурофиа вакилларининг ҳикояти» сингари комедияларини яратди. Охундов бу комедияларда замонасидаги хонлар, амалдорлар, феодаллар, миллий буржуазиянинг турли табақаларига мансуб кишиларнинг адолатсизлигини, уларнинг меҳнаткаш халқни алдаб кун кечиришларини рўй-рост кўрсатади, руҳонийлар, шариат пешволарининг кирдикорларини фош этади.

Шарқ адабиётларида драматургияга асос солгани ва комедия жанрини ривожлантиргани учун М. Ф. Охундов ҳақли равишда «Озарбайжон Мольери» деб улуғланади.

Ўзбек драматургиясининг шаклланишида озарбайжон драматургияси ва театрларининг роли, таъсири катта бўлди. Чунки озарбайжон театри Ўрта Осиё халқлари, жумладан Ўзбекистонда санъатнинг ана шу тури майдонга келиши ва шаклланишига кўмаклашди. Озарбайжон театрлари инқилобдан илгариёқ Туркистонга бир неча марта келиб томошалар кўрсатди. Масалан, 1911-1916 йилларда Озарбайжон драма театри, музика театри гастролга келади. Сафар мобайнида озарбайжон театрлари ўлкамизнинг турли шаҳарларида М. Ф. Охундовнинг «Ҳожи қора», «Мусье Жордон ва дарвиш Масталишоҳ», Н. Везировнинг «Мусибати Фахриддин», А. Ахвердовнинг «Танланган уя», У. Ҳожибековнинг «Аршин мол олон» драма ва комедияларини намойиш этишади. Бу спектаклларнинг намойиши театр мухлисларида, айниқса, эндигина пойдевори қурилаётган ўзбек театрининг ёш ходимларида кучли ва унутилмас таассурот қолдиради.

Маданий ҳаётдаги ҳар бир янгиликдан бохабар бўлган зийрак ва зукко Ҳ. Ҳ. Ниёзий озарбайжон театрларининг ўлкамиз шаҳарларидаги гастроль спектаклларини томоша қилгани шубҳасиз. Бундан ташқари у Бокуда бўлганида М. Ф. Охундов, Н. Везировларнинг халқ ҳаёти реалистик тасвирланган демократик руҳдаги асарлари билан танишган, спектаклларини томоша қилган эди. Бу улуғ драматургларнинг драма ва комедиялари Ҳ. Ҳ. Ниёзийни ўзбек халқи турмуши тўғрисида ана шундай асарлар ёзиш фикрига олиб келди. Натижада у миллий драматургияни «Бой ила хизматчи», «Майсаранинг иши», «Холисхон», «Туҳматчилар жазоси» сингари асарлари билан бойитди. Ҳ. Ҳ. Ниёзий шеъриятда кўпроқ миллий анъаналар, халқ оғзаки ижодиётидан, Шарқ классикларидан илҳомланган бўлса, драматургияда рус ва бошқа халқлар, биринчи навбатда озарбайжон драматургиясидан таъсирланди. У ҳам худди М. Ф. Охундов сингари драма миллат манфаатларига мос келади, деган эътиқодда эди. Адабиётни муҳим ижтимоий ҳодиса деб билган ҳар иккала улуғ санъаткор ўз асарларида даврнинг муҳим социал масалаларини ўртага ташладилар.

М. Ф. Охундов «Ҳикояти хирси қўлдурбосан» деб номланган комедиясида оддий воқеалар воситасида ҳаётнинг чуқур қатламларига кириб боради, ўша давр озарбайжон халқи турмушининг кенг манзарасини яратади, жамиятдаги социал тенгсизлик, аёлларнинг беҳад ҳуқуқсизлиги, қадр-қимматининг тупроқ билан тенглигини кўрсатади. Байрам ва Паризод бир-бирларини ҳаддан зиёд севадилар. Камбағал оиладан бўлган Байрам виждонли ва самимий йигит. Паризод эса бой хонадондан чиққан, лекин ғоят оқила, зеҳнли, ор-номусли, ҳақгўйлик, севгида садоқатни ҳамма нарсадан юқори қўядиган покиза вужудли, шу билан бирга эрксиз, ҳимоясиз бир ожиза. Ўлиб кетган отасининг ўрнига оталикни даъво қилувчи шафқатсиз ва виждонсиз амакисининг тазйиқи, даврнинг адолатсизлиги, замоннинг нобоплиги севгисига тўсқинлик қилади.

Ҳ. Ҳ. Ниёзийнинг «Заҳарли ҳаёт» пьесасида ҳам шунга ўхшаш ҳаётий воқеа тасвирланганлиги, Марямхон билан Маҳмудхон ўртасидаги муҳаббат, бу муҳаббатга Маҳмудхоннинг отаси, шунингдек Марямхоннинг эшонга назир этилганлиги монелик қилгани, икки ёшнинг севгиси фожиа билан тугаши маълум. Икки улуғ санъаткор бир-бирига ўхшаш севги тарихини ҳикоя қилган бўлсаларда, бир-биридан тамоман фарқ қилувчи асар яратганлар. М. Ф. Охундов бу воқеани енгил кулги тарзида, комик вазиятлар орқали ҳикоя қилади. Ҳ. Ҳ. Ниёзий эса бу тарихни даврнинг етакчи масалалари даражасига кўтарилган фожиавий асарга айлантиради. Лекин ҳар иккала санъаткор хотин-қизларнинг инсоний ҳуқуқлари поймол этилган бир шароитда аёлларнинг қисмати ва эркинлигини даврнинг энг долзарб масалаларидан бири сифатида майдонга ташлаганлар.

М. Ф. Охундов «Мулла Иброҳим Халил кимёгар» комедиясида ҳаром йўл билан бойлик орттирувчи сохта кимёгарларнинг кирдикорларини очиб ташлайди. Маълумки, ўрта асрларда деярли барча Шарқ мамлакатларида, шу жумладан Озарбайжонда ҳам кимёгарлик авж олган эди. Бундай кимёгарлар ўзларини ҳар бир нарса қўлидан келадиган, мўъжизакор кишилар сифатида кўрсатиб, ҳар хил йўллар билан оддий металларни олтин ва кумушга айлантираман, ҳатто ўликларни тирилтираман деб авом халқни ишонтирмоқчи бўлганлар. Аксарияти саводсиз, илм-фаннинг оддий ҳодисаларидан ҳам бехабар бўлган халқ бундай кимёгарларнинг «мўъжиза»сига ишонарди. Охундов бир томондан омманинг соддалигидан фойдаланиб, уни истаганларича талаётган фирибгарларни ўткир ҳажв остига олса, иккинчи томондан халқнинг ўз маданиятсизлигига, қоронғиликда яшашига, оддийгина ҳодисаларга ақли етмаслигига ачинади. Драматург ҳаётда ғайритабиий нарсаларнинг бўлиши мумкин эмас, ҳар ким ўз бахтини ўз қўли билан яратади, дейди. «Набобот ҳаким Мусье Жордон ва сеҳргар дарвеш Масталишоҳ ҳикояти» комедияси аввалгисининг мантиқий давоми, унга ҳам руҳан, ҳам мазмунан ўхшаб кетади. Фанга ўзини бағишлаган француз олим Мусье Жордон билан ўзини мўъжиза яратувчи, фавқулодда ва мислсиз кучга эга бўлган зот деб билувчи Масталишоҳ қарама-қарши қўйилади.

Ҳ. Ҳ. Ниёзий драматургиясида шу сингари комедиялар учрамайди. Зотан бунинг заруратри ҳам йўқ. Аммо унинг қатор драматик асарларида, айниқса, комедияларида М. Ф. Охундов асарларининг тажрибасидан фойдаланганлиги шубҳа туғдирмайди. «Мухторият ва автономия», «Ким тўғри» сингари комедияларда драматург салбий қаҳрамонларнинг ўз-ўзини фош этиши, кулгили ҳолатларга тушиб қолиши усулидан фойдаланади, ижобий идеал кулгига сингдирилади. Ҳамзанинг «Туҳматчилар жазоси» комедиясида салбий қаҳрамонларни фош этишда аввалги асарларидагидек асосан сўздан эмас, кулгили ҳолатлардан, комик вазиятлардан кенг фойдаланади. Айниқса «Майсаранинг иши» комедиясида автор салбий қаҳрамонларнинг кирдикорларини фош этишнинг янги усулларидан фойдаланади, асарга илгариги комедияларда деярли учрамаган ижобий қаҳрамон образларини киритади. Асарнинг бутун пафоси, икки қутбдаги қаҳрамонлар ўзаро кураши санъаткор идеалини очишга хизмат қилган.

Ҳамза улуғ драматургларнинг таъсири остида «Майсаранинг иши» каби сатирик комедиянинг ажойиб намуналарини яратди. Ўз навбатида унинг асарлари озарбайжон совет шоир ва драматургларининг ижодий камолотида ҳам маълум даражада роль ўйнади. Атоқли озарбайжон драматурги Жаъфар Жабборли ўз асарларида давр манзараси, руҳи, меҳнаткашлар онгининг уйғонишини ҳаққоний тасвирлашда Ҳ. Ҳ. Ниёзий драмаларидан таъсирланганi аниқ.

М. Иброҳимов, С. Раҳимов, А. Шойиқ, М. Гусейн, С. Рустам, Мамадхонли сингари қардош Озарбайжон ёзувчи ва драматургларининг асарларида Ҳ. Ҳ. Ниёзий драматургиясининг маълум таъсири бор. «Ҳамза революцион новаторлигининг илдизлари ўзбек халқининг ўзига хос гўзал, фусункор ва қадимий маданияти заминидан озиқланади. Биз ҳозир ҳам Ҳамзадан халқнинг ўлмас анъаналаридан фойдаланишни, умуминсоний ва интернационал ҳодисаларни миллий шароитда тасвирлашни ўрганишимиз керак», — дейди атоқли озарбайжон ёзувчиси Мирзо Иброҳимов.

Шундай қилиб, Ҳамза озарбайжон адабиёти намояндалари, биринчи навбатда М. Ф. Охундов драматургиясидан таъсирланганлиги, унинг асарлари эса озарбайжон ёзувчилари ижодида муҳим роль ўйнаганлиги иккала халқ дўстлик китобининг айрим саҳифаларини ташкил этади.

Р. ИНОҒОМОВ,
В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг доценти.

М. ИНОҒОМОВА,
Тошкентдаги 249-мактабнинг методист ўқитувчиси.

Ленинградлик шифокорлар ёрдами

Ленинград педиатрия медицина институти шифокорлари «десанти» Ўзбекистонга келди. Бу шифокорлар оналик ва болаликни муҳофаза қилиш муаммоларини ҳал этишда ёрдам беришади. «Десант» составида олий ўқув юртининг реанимация ва жадал даволаш, тез ёрдам педиатрияси, неонатология, юқумли касалликлар ва бошқа етакчи кафедраларининг профессорлари ҳамда доцентлари бор. Улар ўзларининг Ўрта Осиё медицина педиатрия институтидаги ҳамкасблари билан бирга республикамизнинг бир йўла иккита — Хоразм ва Бухоро областларида иш бошлаб юбордилар.

В. И. Ленин номли Совет болалар фондининг ишончли врачлари, СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Ўзбекистонда ишлаётган бош мутахассислари оталиқ ёрдами бериш комплекс программасини ишлаб чиқдилар. Улар Ленинград шаҳар ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси билан биргаликда Бухоро ва Хоразм областларида маҳаллий педиатрлар, акушер-гинекологлар малакасини ошириш юзасидан туркум машғулотлар ўтказиш ҳақида ҳам келишиб олишди. В. И. Ленин номли Совет болалар фондининг республика бўлими ва Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги ана шу ишлар учун маблағ ажратди.

— Мутахассисларимиз йил давомида бир-бирлари билан ўрин алмашиб, касалларни даволайдилар, Бухоро ҳамда Хоразм областлари қишлоқ шифокорларига мунтазам равишда маслаҳат бериб туришади ва методик ёрдам кўрсатишади, — дейди УзТАГ мухбирига Ленинград педиатрия институтининг ректори, медицина фанлари доктори, профессор В. П, Алферов. — Агар мазкур региондаги педиатр ҳамда акушерларнинг қарийб 90 проценти кўп болали оналар эканлигини ҳисобга олсак, бу уларнинг ўқиши учун бирдан-бир имконият эканлиги тушунарли бўлади.

Бунинг устига худди шу ерда врачлар билан таъминлаш муаммоси айниқса ўткир бўлиб турибди. Ўқув муассасаларининг моддий-техника базаси ривожланишдан орқада қолган, медицина олий ўқув юртлари йўқ.

Хоразм области Орол бўйидаги экология ва санитария ҳолатини яхшилаш юзасидан Бутуниттифоқ комплекс программасига кирди. Тоза ичимлик сувининг етишмаслиги аҳолининг, айниқса аёллар ва болаларнинг соғлиғига таъсир қилмоқда. Тоза ичимлик сув етишмаслиги ичак ва юқумли касалликлар кўпайишига сабаб бўлмоқда.

Институтда реанимация-маслаҳат бериш маркази очилди. У ерда мониторлар ва диагностика аппаратлари ёрдамида янги туғилган чақалоқларнинг сиҳат-саломатлигини кузатишнинг самарали системаси амал қилмоқда. Ана шу система болалар ўлимини икки баравар камайтиришимизга имкон берди. Ленинградда ишлаб чиқилган бу система Ўзбекистон шароитларида синаб кўрилади, унинг янги андозаси яратилади. Олдинда ишлар кўп. Бундан асосий мақсад болаларга самарали ёрдам бериш ҳамда бунинг натижасида болалар ўлимини камайтиришга эришиш юзасидан врачларнинг ҳамкорлик тактикасини ишлаб чиқишдир.

Уй-музей янгиликлари

Ноёб экспонат

Ойбек уй-музейининг фонди янги экспонатлар, тарихий ҳужжатлар билан бойиб боряпти. Яқинда Ойбекнинг қариндоши Шарифа Саидносирова ўз шахсий архивидаги бир қанча нодир ҳужжатларни уй-музей фондига совға қилди. Шарифа опа Ойбекнинг рафиқаси Зарифа Саидносированинг синглиси. У ўз ҳаёти давомида ўзбек совет маданиятининг Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Абдулла Қодирий, Чўлпон, Ойбек, Муҳиддин Қориёқубов каби ўнлаб буюк символари билан мулоқотда бўлган, бирга ишлаган. Ҳужжатлар орасида бир неча нодир фотосуратлар бўлиб, улар Ш. Саидносированинг ўзбек аёллари ичидан етишиб чиққан биринчи ўзбек совет дирижёри бўлганлигини кўрсатади. Лекин шахсга сиғиниш даврининг суронли йиллари сабаб ижодий фаолиятини тўхтатишга мажбур бўлган.

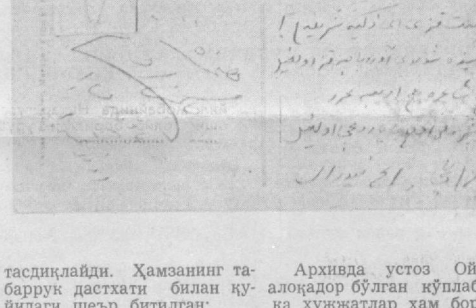

Шарифа опанинг мусиқага бўлган қизиқиши Ҳамзадан сабоқ олиб юрган йиллари айниқса кучайган. Буни Шарифа опага 1918 йилда Ҳамза дастхат ёзиб совға қилган откритка ҳам тасдиқлайди. Ҳамзанинг табаррук дастхати билан қуйидаги шеър битилган:

«Миллат қизи, эй закия
Шарифам,
Сенда шундай оврупоча
қиз бўлғил.
Ҳам шоира, ҳам адиба,
муҳаррир,
Ҳамширалар учун ёрдамчи
бўлғил.
1918 йил, моҳи феврал, Ҳамза Ҳакимзода. Ёдгоримни унутма!».

Архивда устоз Ойбекка алоқадор бўлган кўплаб бошқа ҳужжатлар ҳам бор. Ойбек ва Зарифа Саидносирова томонидан 1929 йилда Ялтадан юборилган бир фотосурат ортига адиб дастхати билан қуйидаги сўзлар битилган: «Мусиқийшунос синглимиз Шарифага эсдалик. Ҳасратлар, қайғулар, айрилиқлар, фироқлар мусиқа тинглаганда бир дам унутилади. Ойбек—Зарифа».

Тажриба мактаби

Ойбек уй-музейининг илмий-тарғибот фаолиятига бошқа маданий-маърифий муассасаларнинг қизиқиши тобора ортмоқда. Бу зиёратгоҳ ходимлари томонидан ўтказиладиган анъанавий Ойбекхонлик кунлари, кўчма кўргазмалар, адабий кечалар ўтказиш методикаси билан, музейда фаолият кўрсатаётган китобсеварлар ташкилотининг Халқ университети иши билан танишиш мақсадида куни-кеча республикамиздаги мактабларнинг бир группа директорлари бу ерга ташриф буюрдилар.

Уларга уй-музей бўйлаб Тошкентдаги С. М. Будённий номидаги 111-мактабнинг 9 «А» синф ўқувчилари экскурсоводлик қилдилар.

— Уй-музейимиз мактаб ўқувчилари билан ишлашга, уларда адабиётга муҳаббатни тарбиялашга алоҳида эътибор билан ёндошади, — дейди музей директори Ўткир Ёрмуҳамедов.

Музейнинг илмий-маърифий соҳадаги фаолияти билан яқинда республикамиздаги бошқа музейларнинг илмий ходимлари танишиб кетган эдилар. Куни-кеча эса Ўзбекистон ССР китобсеварлар жамиятининг турли областлардаги масъул ходимлари бу ерда бўлиб тажриба алмашдилар.

Уй-музей доимо адабиёт мухлислари билан гавжум. Устод Ойбек ўзининг олмос истеъдоди билан катта мактаб яратган аллома адиб. Унинг уй-музейи ҳам бугунги қайта қуриш даврига ҳамоҳанг фаолият юритаётган тажриба мактабига айланиб бормоқда. Бу ердаги ҳужжатлар ўзбек маданияти тарихини янада чуқурроқ ўрганишда ҳам қўл келиши шубҳасиз.

Д. АҲМЕДОВ.

СУРАТЛАРДА: Ҳамза дастхатининг фоторепродукцияси. Адабиёт муаллимлари Ойбек ижодхонасида.

Автор фотолари.

Санъатнинг сеҳрли олами

«Гуллоламсан, қўшиғим»

Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси қошидаги Ленин комсомоли мукофоти лауреати дуторчи қизлар ансамблида изланувчан санъаткорлар кўп. Ансамбль ташкил топганига бу йил 10 йил тўлади. Унинг бадиий раҳбари, ёшлар устози Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғанижон Тошматов, музика раҳбари Замирахон Суюнова бу қизлардан ўз ёрдамларини аямайдилар. Мунаввар Абдуллажонова, Санобар Каримова, Раъно Бўронова, Сора Тошматова, Моҳира Асадовалар бугунги кунда устозлари кўмагида яккахон хонанда сифатида танилишган. Улар орасида меҳнати, интилишлари билан теран ифодавийликка эришаётган Сорахон Тошматованинг ўз ўрни бор. Шуниси қувонарлики, у санъат оламига ўзига хос ижро услуби билан кириб келяпти. Сорахон ансамблда ғижжак чалади, жўровозликда қўшиқлар айтиш билан бирга, турли жанрларда ҳам ўз ижодий имкониятларини синаб кўрмоқда.

— Уйимиздан Арслонбоб тоғи кўриниб турарди, — деб ҳикоя қилади у. — Баҳор ойларида оиламиз билан қўшни Арслонбоб қишлоғига бориб турардик. У ердаги манзаралар ҳеч қаерда топилмайди, десам муболаға бўлмас. Чунки у ернинг табиати шундай ажойибки, у ерга борган одамнинг баҳри-дили очилади, ҳаётга, орзуларга чорлайди. Мен, шу тоғларга, табиат манзараларига боқиб, завқланиб қўшиқлар айтгим келаверарди...

Соранинг мусиқага лаёқати борлигини сезган ота-онаси уни Андижон область, Андижон районидаги 4-музика мактаб-интернатига ўқишга юборишди. У ерда ўзбек халқ чолғу асбоблари бўлимининг ғижжак синфида устози Отажон ака Ботировдан таълим олди. «Чаманнор» ансамбли билан мактабдаги турли кечаларда қўшиқлар айтиб юрди.

— Ўзбек қизлари орасида ғижжак асбобида чалувчилар йўқ. Сиз биринчилардансиз. Айтингчи, ғижжак сози сизга кўпроқ нимаси билан ёқади, — деган саволимга бироз ўйланиб туриб:

— Биласизми, ғижжак ўзбек куй-қўшиқларига миллийлик бахш этади. Чалганингизда юрагингиздаги бутун ҳис-туйғулар, дардларингиз қўшилиб кетади. Шунинг учунми бу асбоб менга жуда ёқади, — деб жавоб берди.

Сора Тошматова 1982 йилда Тошкент Давлат консерваториясига ўқишга кириб ўзбек халқ чолғу асбоблари бўлимида устози Мурод ака Тошмуҳамедовдан созандалик сирларини янада чуқурроқ ўрганди. Ўқиш билан бир вақтда дуторчи қизлар ансамблида ишлай бошлади.

— Менга кўпроқ Тельман Ҳасанов, Мустафо Бафоев, Ботир Умиджонов, Қаҳрамон Комилов, Ҳалимжон Жўраев қўшиқлари ёқади, — дейди у.

— Магнит лентасига ёзилган қўшиқларингиздан кўнглингиз тўладими?

— Ашулаларим анча кўпайиб қолди. Лекин кўпи мени қаноатлантирмайди. Ўйлайманки, ҳали ўз репертуаримни тополганим йўқ. Хаёлимда қўшиқларимни янада чиройлироқ қилиш мумкиндек, камчиликлари бордек туюлаверади...

Санъаткорнинг ўз ишидан қониқмаслиги яхши фазилат. Бу дегани у изланишда.

Шу кунгача телевизор ва радио орқали янграётган «Андижон гуллари», «Зардўз Бухоро қизлари», «Соғиндим», «Жавоний», «Ўлкам тонги», «Бир сўзим бор», «Садоқат», «Гул ишқида» каби ашулалари тингловчилар дил тўридан жой олганининг ўзи Соранинг истеъдодидан далолат беради.

Яқинда бастакор Ҳалимжон Жўраевдан «Гуллоламсан, қўшиғим» номли янги қўшиқ ўрганиб, бадиий кенгашдан ўтди. У шундай бошланади:

Бу бошимда не хаёлу, ўй бўлса,
Юрагимда қандай туйғу,
куй бўлса,
Ёлғиз ўзинг хабардорсан
баридан,
Ҳамхонамсан, дилномамсан,
қўшиғим...

Сорахонга қўшиқ ҳамхонанг, дугонанг, гуллоланг бўлиб қолиши тилакдошимиз.

М. МИРСАИДОВА.

Ёш математиклар олимпиадаси

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институтида Тошкент шаҳри ва области мактаблари юқори синф ўқувчиларининг олимпиадаси ўтказилди. Бу олимпиада В. И. Ленин туғилган куннинг 119 йиллигига бағишланди. Бу йилги мусобақада 300 дан зиёд ёш математик иштирок этди.

10-синф ўқувчилари ўртасида биринчи ўринни Ленин районидаги 60-мактаб вакили В. Валиев эгаллади. Иккинчи ва учинчи ўринлар ҳам ҳамшаҳарларимиз С. Конобоева (252-мактаб), С. Корнауховга (186-мактаб) насиб этди.

Саволлар Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институтига кириш имтиҳонлари даражасида бўлди:

Ш. ШОАБЗАЛОВ,
Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институтининг «Олий математика» кафедраси катта ўқитувчиси.

Турфа олам

КАШШОФ — САЁҲАТЧИ

Жаҳон бўйлаб пиёда саёҳат қилиш ҳозир тобора мода бўлиб бораяпти. Миннесота штатининг Васека шаҳрида истиқомат қилувчи америкалик Дейвид Канст ана шундай олис масофаларга пиёда саёҳатларнинг кашшофи экан. У 1970 йилда йўлга чиқиб, ўз саёҳатини орадан тўрт йилу уч ой ва ўн олти кундан сўнг — 23.300 километр масофани пиёда босиб ўтиб, ниҳоясига етказган экан. Дейвид тўрт қитъани кесиб ўтиб, сафар чоғида йигирма бир жуфт пойафзални алмаштирган экан.

БЕГЕМОТДАН ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ

Жанубий Африка Республикасида истиқомат қилувчи Питер Кнупнинг машинаси катта йўлнинг кимсасиз участкасида... бегемот билан тўқнашиб кетди. Бегемот йўлга қулаб тушди, ўтакаси ёрилган ҳайдовчи эса дарҳол яқин орада жойлашган госпиталга йўл олди. Гап шундаки, ЖАРда маст ҳолда машинани бошқарганлик учун катта жарима тўлаш кўзда тутилган. Ҳайдовчи маст эмаслиги ҳақида справкани қўлга киритди, аммо у ҳайвонни қасддан уриб юбормаганлигини қандай қилиб исботлаш мумкин? Кнуп полициячилар билан дарҳол воқеа рўй берган ерга йўл олди. Аммо бегемотнинг изи ҳам қолмаган экан. Орадан кўп вақт ўтмай у ўзига келган ва йўлида давом этган бўлиши эҳтимол.

«ЎҚИЙМИЗ ВА ЁЗАМИЗ»

Бельгияда «Ўқиймиз ва ёзамиз» деб аталувчи жамият бор. Саводсизликка қарши кураш ана шу жамиятнинг асосий мақсадидир. Таълим курси телевидение орқали олиб борилади, кўрсатувларда машҳур актёрлар ва спортчилар иштирок этишади. Маълум бўлишига қараганда, ўн миллионга яқин аҳолиси бўлган Бельгияда катта ёшдаги 168 минг киши на ўқишни, на ёзишни билар экан.

ЁКИ ЛИБОС, ЁКИ ЖАРИМА

Қирол фармони билан 1 майдан Бутанда мажбурий равишда анъанавий кийим-кечакларни кийиб юриш жорий этилади. Бундан буён барча эркаклар уйларидан чиқишдан олдин бел қисми боғланадиган узун ва кенг кийим кийишлари, хотин-қизлар эса кенг камарли, гавдани тўпиққача ёпадиган либос кийишлари, уларнинг албатта кумуш тўғноғичлари бўлиши керак. Мазкур қарор Ҳимолай қироллигининг «миллий ўзига хослигини сақлаб қолиш ва ривожлантириш» программаси доирасида қабул қилинган. Шу вақтга қадар қонунда давлат хизматчиларининггина миллий кийим кийишлари кўзда тутилган эди. Эндиликда мамлакатнинг қарийб бир ярим миллионга яқин аҳолисига ана шу анъанага риоя қилишга тўғри келади. Фармонга риоя қилмаганларга 150 нгултрум (американинг 10 долларига тенг) пул жаримаси солинади ёки улар бир ҳафталик қамоқ жазосига ҳукм қилинади. Бутандаги миллий спорт тури — камондан ўқ отиш билан шуғулланувчи спортчиларгина, фақат мусобақалар пайтида ана шу фармонга риоя қилмасликлари мумкин.

ЖИНОЯТЧИЛАР ИЗИДАН

Жанубий Африка полицияси беш нафар қаллобга халқаро қидирув эълон қилди. Улар мамлакатнинг энг йирик икки банки — «Траст бэнк оф Африка» ва «Ферст нешнл бэнк оф Сазерн Африка»га 19 миллион доллар зиён келтирган сохтакорликларда айбланадилар. Йоханнесбургдан олинган хабарларга қараганда, улар ҳисоб-китоб чекларидаги «Траст бэнк»нинг юқори мартабали вакили имзосини ниҳоятда усталик билан ясаб, ана шу чеклар ёрдамида бошқа банклардан пул олиб келишган. Жумладан, нархи 10 миллион долларга тенг «Фалькон—50» самолётини, тилла тангаларни ва ишлов берилмаган зумрадларни сотиб олишда ана шундай сохта чеклардан фойдаланилган экан. Аммо жиноятчиларнинг қаерга яширингани ҳам, улардан тўрт нафарининг белгилари ҳам маълум эмас. Бешинчиси эса йоханнесбурглик сармоячи Стюарт Пегг бўлиб, у тахминан АҚШда яширинмоқда.

Ёзлик пойабзалларни харид қилгани— фирмали магазинга!

25 ВА 26 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ «УЗБЕКИСТОН» фирмали савдо бирлашмасининг 4-МАГАЗИНИДА УТАДИГАН САВДО-КУРГАЗМАГА эркаклар ва хотин-қизларнинг баҳор ва ёз мавсумига мўлжалланган пойабзаллари ҲАВОЛА ЭТИЛАДИ

Республика пойабзал моделлари уйи, Қўқон пойабзал фабрикаси, Тошкентдаги 1-пойабзал фабрикасининг маҳсулотлари шулар жумласидандир.

Магазин адреси: Октябрь бозори, Махсидўзлик кўчаси.

«УЗБЕКИСТОН» фирмали савдо бирлашмаси.

Фақат уч кун

26, 27 ВА 28 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ «ЧИЛОНЗОР» МАРКАЗИЙ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНИДА ТРИКОТАЖ БУЮМЛАРНИНГ САВДО-КУРГАЗМАСИ УТАДИ

Енгил, кўркам, чиройли драпировка қилинадиган трикотаж модали кўйлакдан тортиб спорт костюмигача — ҳар қандай моделда яхши кўринади. Ундан тикилган либослар ниҳоятда қулай — ўзингизни эркин ҳис қиласиз.

Савдо-кўргазмага айниқса модали буюмлар: хотин-қизларнинг кўйлак ва блузкалари; эркакларнинг енги узун ва калта жемперлари; болаларнинг кўйлаклари, костюмлари, жемперлари, блузкалари; ип-газламадан тикилган спорт костюмлари ва футболкалар ҳавола этилади.

Магазин соат 9 дан 21 гача танаффуссиз ишлайди, дам олиш куни —душанба.

Магазинга 2, 54, 94, 80, 182, 153, 181-автобусларда, 7, 16, 11-троллейбусларда борса бўлади, «Чайка» кинотеатри» бекати.

«ЧИЛОНЗОР» марказий универсал магазини.

Янги мавсумга—янги пальто!

«Бугунги ишни эртага қўйма» нақлига амал қилган тажрибали аёллар куз либослари ҳақида ҳозирдан бошлаб тараддуд кўра бошладилар. Биз улардан ўрнак олишга даъват этиб, **СИЗЛАРНИ ФИРМАЛИ «ЗАРЯ» МАГАЗИНИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ. БУ ЕРДАН СИЗ ЯНГИ МАВСУМИЙ ЕНГИЛ ПАЛЬТОЛАРНИ ХАРИД ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН.**

СОТУВДА:

этак қисми бирмунча кенг, ён илгаклари марказий ХОТИН-ҚИЗЛАР ПАЛЬТОЛАРИ бор. Ёқаси қайтарма, енги ярим реглан шаклида, тасмаси бор. Размери 88—104, нархи 170—200 сўм.

1021—87 моделли тўғри бичилган, ён илгаклари марказий ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ МАВСУМИЙ ЕНГИЛ ПАЛЬТОЛАРИ бор. Тик ёқали, енги узайтирилган ўмизли, тасмали, рафларига фигурали чоклар билан пардоз берилган. Размери 88—104. Нархи 170—200 сўм. Ранги — қизил, қора, кулранг.

1143—87 моделли, тўғри бичилган юбкали ҚАЛТА ПАЛЬТОЛАР. Ёқаси қайтарма. Енглари узайтирилган ўмизли. Юбкаси тўғри бичилган: орқа томони бир ёққа қайтарилган. Ранги — кулранг, қора. Размери 100 дан 120 гача. Нархи 150—180 сўм.

«Заря» фирмали магазинининг адреси: Космонавтлар проспекти, 41. Иш вақти соат 10 дан 19 гача, танаффус соат 14 дан 15 гача, дам олиш куни йўқ. Транспорт — метронинг «Ойбек» станцияси.

«ЗАРЯ» ФИРМАЛИ МАГАЗИНИ.

Ташкилотларнинг раҳбарлари ва аҳоли диққатига!

«СПЕКТР» ХИЗМАТИНГИЗГА ТАЙЁР!

Автомототранспортни, маиший аудио ва видеотехникани, тикув машинасини, тўқиш ва кир ювиш машинасини, мебелларни, турли эҳтиёт қисмларни, асбоб-ускуналар ва қурилиш материалларини, жиҳозларни, шунингдек китобларни, маркаларни, манзарали ҳайвонларни қаерда сотиш ёки сотиб олиш мумкин? — ана шу каби саволларга жавобни аҳоли ва корхоналар харид талаби бўйича ахборотлар банкини ташкил этувчи

«СПЕКТР» КООПЕРАТИВ ЁШЛАР ИЖОДИЙ БИРЛАШМАСИДАН ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Шу ернинг ўзида воситачилик хизматлари кўрсатилади, бирор нарсани сотиб олиш учун буюртмалар қабул қилинади.

Бизнинг адрес: метронинг «Пушкин» станцияси (станция кассаси хонасида, пул майдалайдиган автоматлар ёнида). Телефон: 32-89-97.

ЛКСМ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИНИНГ «РИТМ» ЁШЛАР ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ИЖОДИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ МАРКАЗИ ҲУЗУРИДАГИ «СПЕКТР» КООПЕРАТИВ ЁШЛАР ИЖОДИЙ БИРЛАШМАСИ.

«ЗАРЯ» ФИРМАЛИ МАГАЗИНИДА

26 АПРЕЛЬ СОАТ 17.00 ДА

КУЗ-ҚИШ МАВСУМИ МОДЕЛЛАРИ (ЭРКАКЛАР ВА ХОТИН-ҚИЗЛАР ПАЛЬТОЛАРИ ВА КОСТЮМЛАРИ) **ЙУНАЛТИРУВЧИ КОЛЛЕКЦИЯСИНИНГ НАМОЙИШИ БУЛАДИ.**

Адрес: Космонавтлар проспекти: 41-уй. Метронинг «Ойбек» станцияси.

«Заря» фирмали магазини.

МОДА МУХЛИСАЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН!

ЁШЛАР МОДАСИНИНГ «ЛИДЕР» КООПЕРАТИВ САЛОНИ ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ БАҲОР-ЁЗ МАВСУМИГА МЎЛЖАЛЛАНГАН КИЙИМЛАРИ

савдо-кўргазмасига таклиф қилади.

САВДО-КЎРГАЗМА

24—29 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ СОАТ 9 ДАН 18 ГАЧА ЎТАДИ

Савдо-кўргазмага энг сўнгги модали, оригинал моделлар тақдим этилади.

Адрес: Космонавтлар проспекти, 1«а»/6-уй, «Жемчуг» магазинининг ортида, «Ветеран» комплексининг ёнида.

«Лидер» кооперативи.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ

Шахсий фикр

Жарима: фойдаси тегаяптими?

«Тошкент оқшоми» газетасининг 18 апрель сонида эълон қилинган «Ташмачилар қўлга тушди» хабарида март—апрель ойларининг бошларида Тошкентдаги ёғ-мой комбинати, пойабзал фабрикаси, «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмаси, чинни ва консерва заводлари ва бошқа корхоналарда ҳаммаси бўлиб ўнга яқин ташмачи ушланганлиги, халқ судининг қарори билан ўғирланмоқчи бўлган маҳсулотларнинг қийматидан келиб чиқиб, уларнинг ҳар бирига 30—50, 70 сўмгача жарима солинганлиги айтилган. Шуниси қизиқки, айримлар бу танбеҳни писанд қилмай иккинчи марта яна шу ишга қўл уришган. Яна жарима тўлашган.

Буларку, ўша текшириш куни қўлга тушганлар. Бироқ ҳар куни қанчадан қанча бундай ҳатти-ҳаракатлар содир бўлишини ва давлатнинг қанчадан-қанча моддий бойлиги ўғирланишини тасаввур қилиб кўринг!

Савол туғилади: жарима солишдан мақсад нима? Унинг фойдаси тегаяптими? Ташмачиликнинг олди олинмоқдами?

Бу саволга «ҳа» деб жавоб бериш қийин, албатта.

Тўғри, рейд ўтказилиш арафасида ва рейд ўтказилгандан сўнг, эҳтимол бир ҳафта —ўн кун аҳвол яхшиланар. Ташмачилар ўзларини тийиб туришга мажбур бўлишар. Сувнинг лойқаси тиниб, қорлар ёғиб, излар йўқолгач, яна ишлар эскича изга тушиб кетаверади. Ташмачи ташийверади. Қани ўша ўтказилган рейд — текширишнинг обрўси, таъсири, қани жарима солишдан одамларнинг чўчиганликлари?

Иллатнинг илдизи нимага бориб тақалади? Шу ўринда бир вақтлари телевизорда кондитер фабрикасида ўтказилган рейд—текширишда мухбир билан ташмачи ўртасида бўлиб ўтган савол-жавоб ёдга тушади.

Мухбир дарвозадан чиқиб кетаётган ёшгина аёлни тўхтатиб сумкасини очтирди. Ундан чамаси 1,5—2 килограмм қандолат чиқди.

— Нега ўғирлаб кетаяпсиз?

— Нега бўларкан. Ҳамма ҳам олиб кетаяптику.

— Буни нима қиласиз?

— Қизиқ экансиз-ку. Рўзғорга ишлатаман-да. Ахир эрим йўқ, иккита болам бор. Маошим 80 сўм. Яшашим, тирикчилик қилишим керакми?

Очиғини айтганда бу суҳбат, бу савол-жавоб телевизор қаршисида ўтирган одамларда нохуш кайфият, аёлга нисбатан ачиниш, раҳм-шафқат ҳиссини уйғотди.

Бизда ишлаб чиқарилаётган ҳар хил печенье, конфет, пряник ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати пастлиги, маза-матраси йўқлиги уларга ишлатилиши зарур бўлган масаллиқлар бир қисмининг талон-тарож қилинаётганлигидан эмасми? Лекин Москва, Украина, Белоруссия, Болтиқбўйи республикалари ва бошқа шаҳарларда ишлаб чиқарилаётган бундай маҳсулотларни оғзингизга солсангиз эриб кетади. Шунинг учун ҳам талаш, магазинларда турмайди. Нега бизда бунчалик ўзбошимчалик ва тартибсизлик, назоратсизлик? У ерларда ташмачилар йўқмикин?

Эҳтимол уларда тартиб-интизом бир қадар мустаҳкам, эҳтимол ишчи ва хизматчиларга биздагиларга нисбатан анча кўп ҳақ тўланар, уларнинг меҳнат тарзи, турмуши бошқачадир. Буни ўрганиш, аниқлаш, тажриба алмашиш ва ана шундан сўнг аниқ бир хулосага келиш мумкин бўлади. Бу тегишли ташкилотлар, раҳбарлар, социологларнинг ишидир. Биз эса унгача қараб турмаслигимиз, барибир ўз муаммоларимизни ўзимиз ҳал этишимиз ва ҳар бир дақиқа «нега, нега» дейиладиган саволга пишиқ-пухта жавоб топиш ҳаракатини қилишимиз зарур.

Бизнингча ҳар куни ташмачилар томонидан у ёки бу корхонада қанча бойлик, қанча озиқ-овқат маҳсулоти ўғирлаб чиқиб кетилаётганлигини ҳисоблаб чиқиш, пулга чақиш ва уни ойига кўпайтириш керак. Ҳозир партия ва ҳукуматимиз ҳар бир корхона ўзини-ўзи эпласин, фойда олиш йўлини изласин, бунинг учун одамлар кўнглини олсин, уларни рағбатлантирсин, манфаатдорлигини оширсин, олинадиган фойда, соф даромад ҳисобидан маошларининг қандай бўлишини ҳам ўзи белгиласин деяпти-ку. Шунинг учун ўғриликка тўғон қўйиб, тежалган маблағни кам маош олувчиларнинг ойлигини оширишга сарфласа бўлмайдими?

Ёки иккинчи бир йўл. Бу кўпроқ озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган корхона ва фабрикаларга таaллуқли. Бундай корхонанинг ҳузурида ҳозирги пайтда айрим теплица хўжаликлари, паррандачилик фабрикалари амалга ошираётгандек кичик магазинлар очиб қўйиш керак. Ана шу магазинларда ўша корхонада ишлаб чиқариладиган маҳсулотларни арзон нархда вақти-вақти билан кам маош олувчи ишчиларга сотишни йўлга қўйиш мумкин. Олувчи одам бу маҳсулотни нима қилишини ўзи билади. Эҳтимол рўзғорга ишлатар, эҳтимол қўни-қўшнисига сотар. Ишқилиб манфаат кўради-да. Ана шундай қилинса, балки одамлар қизиқиб, яхши кайфият билан, келажакка умид билан меҳнат қилишар. Бироқ, бундай шароит яратиладиган бўлса у ҳолда ҳам ташмачилар қўлга тушиб қолса, уларга қаттиқроқ жазо чораси кўриш зарур.

Бизнинг назаримизда ана шу йўллар билан ташмачиликнинг олдини бир қадар олишга эришиш мумкин бўлади.

Н. РИХСИЕВ.

Ташмачилар қўлга тушди

Идоралардан ташқари қоровуллик хизмати ходимлари апрель ойи бошларида шаҳар халқ хўжалиги объектларида ўтказган рейд чоғида майда ўғирлик содир этган қуйидаги шахслар қўлга тушди:

⊙ 3 апрель куни В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг 317-болалар боғчаси территориясидан чиқаверишда шу боғчада ошпаз бўлиб ишловчи 1947 йилда туғилган Лидия Михайловна Маковецкая ушланди. У бир банка повидло ва бир буханка нон ўғирлаган экан.

Халқ суди қарори билан Л. М. Маковецкаяга 30 сўм жарима солинди.

⊙ 7 апрель куни 3-нон заводи дарвозаси олдида 10 дона оби нон ўғирлаган шу заводнинг юк ортувчиси 1941 йилда туғилган Аҳмаджон Пўлатович Мираҳмедов ушланди.

Халқ суди қарори билан А. П. Мираҳмедовга 50 сўм жарима солинди.

⊙ 10. апрель куни 1-нон заводи территориясидан чиқаверишда икки буханка нон ўғирламоқчи бўлган 3-автокомбинат ҳайдовчиси 1949 йилда туғилган Шокарим Шамсиевич Шоюсупов ушланди.

Ш. Ш. Шоюсупов халқ суди қарорига мувофиқ 20 сўм жарима тўлайди.

⊙ Шу куни Тошкент химия-фармацевтика заводи территориясидан чиқаверишда қиймати 91 тийинлик 5 метр дока ўғирлаган шу заводнинг ишчиси 1966 йилда туғилган Набивали Йўлчиевич Рўзматов ушланди.

Халқ суди қарори билан Н. Й. Рўзматовга 30 сўм жарима солинди.

⊙ 11 апрель куни «Миконд» заводи территориясидан чиқаверишда қиймати 7 сўм 65 тийинга тенг 4 дона металл диска ўғирлаган шу корхона 8-цехининг ишчиси 1965 йилда туғилган Рафаэль Расилович Ғафуров ушланди.

Халқ суди қарори билан Р. Р. Ғафуровга 30 сўм жарима солинди.

⊙ Шу куни «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси дарвозаси олдида ичкийим мебели юқори қисми заготовкаларини ўғирламоқчи бўлган шу заводнинг дурадгори 1971 йилда туғилган Нодирхон Мансурович Оқилов ушланди.

Халқ суди қарори билан Н. М. Оқилов 30 сўм жарима тўлайди.

⊙ Шу куни «Геологоразведка» заводи территориясидан чиқаверишда 3 сўм 13 тийинлик 5 дона тахтача ўғирлаган шу корхонанинг газ-электр пайвандчиси 1948 йилда туғилган Виктор Ҳасанович Шоисломов ушланди.

Халқ суди қарори билан В. Ҳ. Шоисломовга 20 сўм жарима солинди.

⊙ 3 килограмм картошка ўғирлаб қўлга тушган 3-мева-сабзавот комбинатининг ишчиси 1968 йилда туғилган Ўғилой Собировна Орифжонова ва 3 сўмлик кримплен газламаси лахтагини ўғирлаган «Малика» фабрикаси филиалининг тикувчи-мотористкаси 1962 йилда туғилган Манзура Ирисованинг қилмишига доир материаллар чора кўриш учун уларнинг иш жойларига юборилди.

З. НАЖМИТДИНОВ.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ҲАФТАЛИК ТЕЛЕКЎРСАТУВЛАР ВА РАДИОЭШИТТИРИШЛАР ПРОГРАММАСИ

Пойтахт радиотўлқинларида

Ҳар куни:

⊙ **Шаҳар тармоғи ва УКВ 4,46 м орқали (якшанбадан ташқари)**

17.00 «Тошкент ва тошкентликлар» программаси (сешанба, пайшанба ва шанба кунлари). 17.40 Реклама ва эълонлар. 17.50 «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг обзори.

* * *

450, 45 тўлқинидаги радиостанция орқали

13.00 Тошкентликлар учун концерт (пайшанба, якшанба кунлари). 13.30 Область ахбороти (ўзб, рус.).

19.30 да

⊙ **ДУШАНБА, 24 IV:** КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорлари — ҳаётга! «Пахтачиликда ижара». Пскент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» номли колхоздан репортаж.

⊙ **СЕШАНБА, 25 IV:** «Иқтисодий ислоҳот: муаммолар ва ечимлар». Олмалиқ автобус-таксомотор паркидан репортаж.

⊙ **ЧОРШАНБА, 26 IV:** «Чорвадор». Радиопрограмма (рус.).

⊙ **ПАЙШАНБА, 27 IV:** «Байрам дастурхонида» Калинин номли колхознинг теплица хўжалигидан репортаж.

⊙ **ЖУМА, 28 IV:** «Автомобиль, йўл, йўловчи». Радиожурнал (рус.).

⊙ **ШАНБА, 29 IV:** «Эртага — Жаҳон бирoдарлашган шаҳарлар куни». Тошкент шаҳар ижроия комитети ташқи алоқалар бўлимининг мудири Т. Шермуҳамедов билан суҳбат.

ТВ: «Тошкент» студияси кўрсатади

⊙ **V КАНАЛДА**

⊙ **25 апрель, сешанба.** 23.35 «Оила». Оилавий турмушнинг кўпқиррали томонлари ҳақида.

⊙ **26 апрель, чоршанба.** 22.50 «Шаҳар портрети». Информацион-дам олиш программаси.

⊙ **29 апрель, шанба.** 23.05 «3-студия». Кечки ёшлар программаси.

⊙ **XI КАНАЛДА**

⊙ **26 апрель, чоршанба.** «Пульс». Информацион кўрсатув.

⊙ **28 апрель, жума.** «Пульс». Информацион кўрсатув.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА ҚАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ПРОТЕЗИСТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА:

капитал қурилиш бўйича бош директор ўринбосари.

«ТАШХЛАДОКОМБИНАТ»ГА:

новвойлар, вафли цехига аёллар.

ЭЛЕКТРОМОНТАЖ БУЮМЛАРИ ЗАВОДИГА:

электрофотограф, токарь.

«ОТДЕЛСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 42-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА:

сувоқчи-бўёқчилар, дурадгорлар, кошинкор-плитачилар.

159-қурилиш трестининг

22-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА:

ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи, бош механик, электр пайвандчилар, монтажчилар, дурадгорлар, ғишт терувчилар, бетончилар.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ОФТАЛЬМОЛОГИЯ КЛИНИКА КАСАЛХОНАСИГА:

кадрлар бўйича инспектор, омбор мудири, дезинфектор, техник-электрик, электр монтёр, медицина ҳамшираси, қоровул.

СПРАВКАЛАР ВА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

Марказий пункт — Космонавтлар проспекти, 6-уй.
Акмал Икромов район пункти — Фарҳод кўчаси, 21-уй.
Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Киров район пункти — Энгельс кўчаси, 48-уй.
Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 65-уй.
Собир Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
Сергели район пункти — «Спутник» массиви, 2-квартал, 69-уй.
Фрунзе район пункти — Ш. Руставели кўчаси, 87-уй.
Чилонзор район пункти — Чилонзор массиви, 2-квартал, 3-уй.
Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 10-уй.

ФИЗИКА ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

технологияларни ишлаб чиқади ва қуйидаги ишларни амалга оширади:

— водород (ёки водород-азот) муҳитида термик ишлов-бериш;

— металл керамика буюмларини тайёрлаш;

— водород муҳитида мис ва бошқа қаттиқ қотишмаларни кавшарлаш;

— кукунларни қайта тиклаш, қуймаларни чиниқтириш.

Адрес: 700095, Тошкент шаҳри, ГСП Студентлар шаҳарчаси. Телефон: 46-95-64.

«Лифтремонт»нинг лифтларга хизмат кўрсатувчи 1 ва 2-ремонт-қурилиш бошқармалари билан шартномалари бўлган баланд уйларда яшовчи аҳоли ва ташкилотларнинг раҳбарлари

ДИҚҚАТИГА!

Лифт тўхтаб қолган ёки у ёмон ишлаган тақдирда «ЛИФТРЕМОНТ» бошқармасининг авария хизматига мурожаат қилишларингизни сўраймиз. Тажрибали мутахассислар куннинг исталган вақтида ғоят қисқа муддатда лифтдаги техник носозликларни бартараф этадилар.

Акмал Икромов, Чилонзор, Фрунзе, Октябрь ва Собир Раҳимов районларининг аҳолиси ва ташкилотлари учун телефонлар: 45-47-96, 45-43-04;

Ленин, Куйбишев, Киров, Сергели ва Ҳамза районларининг аҳолиси ва ташкилотлари учун телефонлар: 33-71-81, 33-70-58.

СССР Промстройбанкининг Тошкент шаҳар бошқармасига берилган **ГТ-1 серияли — 6195033 номерли** меҳнат дафтарчасининг йўқолган

ТОЗА БЛАНКАСИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўрта Осиё медицина педиатрия институти ҳузуридаги

МЕДИЦИНА БИЛИМ ЮРТИ

25 апрель ва 25 майда

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ

Ҳамма хоҳловчилар таклиф этиладилар.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Киров райони, «ТашГРЭС» микрорайони, Чермет кўчаси, 103-уй (САМПИ нинг янги территорияси).

КИРОВ РАЙОНИДАГИ 5-МАКТАБ

ўрта ва тўлиқсиз ўрта мактаб курси учун

имтиҳонлар топшириш юзасидан

шошилинч группаларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700000, Марказ-4, Тошкент шаҳри. Телефон: 35-43-97.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 25/IV да **Оловли фаришта,** 26/IV да **Анна Каренина.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/IV да **Истамбул фожиаси** (19.30), 26/IV да **Ҳазрати аёл** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/IV да **Сўнмас аланга** (19.00), 26/IV да **Тошболта ошиқ** (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/IV да **Сўнаётган юлдузлар** (19.30), 26/IV да **Драма актёрлари куйлайди** (19.30).

«ИЖОД» МУЗИКАЛИ ТЕАТР СТУДИЯСИ — 24/IV да Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театри биносида **«Во ажаб ёки Шум бола қайта қуради»** театрлаштирилган эстрада томошаси (19.30).

Кино

24 АПРЕЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ФИРОҚ ДАМЛАРИ» (катта зал, 18.30, 20.45); «ТЎРТ ОҒАЙНИ» (кичик зал, 17,19.30).

Дружба — «ТИМСОҲ» ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (ҳар соатда).

Нукус — «ФИРОҚ ДАМЛАРИ» (18.30, 20.45).

Москва — «ТИМСОҲ» ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (тоқ соатларда ва 20.40 да).

Восток — «ТИМСОҲ» ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (17.30, 21.00).

Чайка — «ТАНИШУВ» (18.30); «ИФ ҚАЛЪАСИНИНГ МАҲБУСИ» (21.00).

Лисунов номли — «ЗУМРАД ТОШ МОЖАРОСИ» (тоқ соатларда).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ЗУМРАД ТОШ МОЖАРОСИ» (жуфт соатларда).

Ватан — «ЗУМРАД ТОШ МОЖАРОСИ» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ЗУМРАД ТОШ МОЖАРОСИ» (18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ФИРОҚ ДАМЛАРИ» (18.30, 21.00).

25, 26 АПРЕЛДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ФИРОҚ ДАМЛАРИ» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.45); «ТЎРТ ОҒАЙНИ» (кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Дружба — «ТИМСОҲ» ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (ҳар соатда).

Нукус — «ФИРОҚ ДАМЛАРИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Москва — «ТИМСОҲ» ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (тоқ соатларда ва 20.40 да).

Восток — «ТИМСОҲ» ЛАҚАБЛИ ДАНДИ» (14, 17.30, 21.00).

Чайка — «ТАНИШУВ» (11, 13.30, 16, 18.30); «ИФ ҚАЛЪАСИНИНГ МАҲБУСИ» (21.00).

Лисунов номли — «ЗУМРАД ТОШ МОЖАРОСИ» (тоқ соатларда).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ЗУМРАД ТОШ МОЖАРОСИ» (жуфт соатларда).

Ватан — «ЗУМРАД ТОШ МОЖАРОСИ» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ЗУМРАД ТОШ МОЖАРОСИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ФИРОҚ ДАМЛАРИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Автомат-жавоб берувчи телефонлар:

М. Шайхзода номли — 42-39-74
С. Раҳимов номли — 48-46-71
Ҳамза — 91-10-51
Тинчлик — 53-34-88
Искра — 39-14-59.

ТОШКЕНТ оқшоми. Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми» («Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54.15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.

Р — 11723. Ички саҳифаларга 18.00 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. Б. 2106. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10